



Semesterplan for BA 1. semester 2025

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indhold

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
SOCIALPSYKOLOGI MED SAMFUNDSTEORI.....	4
PERSONLIGHEDSPSYKOLOGI.....	19
PROBLEMBASERET LÆRING.....	39

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: *Studienævn for Psykologi*

Studieordning: <https://studieordninger.aau.dk/2025/50/5889>

Semesterets temaramme

Semestret er opbygget af tre kurser:

- Socialpsykologi med samfundsteori
- Personlighedspsykologi
- Problembaseret Læring (PBL)

Socialpsykologi med samfundsteori præsenterer psykologiske og sociologiske teorier om, hvorledes individet kan forstås i relation til dets sociale og samfundsmæssige kontekst. Personlighedspsykologi præsenterer teoretiske forståelser af personligheden og de sociale og psykiske forhold, der spiller ind på udviklingen af denne. Problembaseret læring (PBL) er både et kursusmodul med forelæsninger om universitetets pædagogiske filosofi (det gruppeorganiserede projektarbejde) samt metodologisk og metodisk refleksion, og et projektmodul hvor studerende selvstændigt undersøger en selvvalgt problemstilling. Disse tre kurser er individuelt beskrevet under deres respektive modulbeskrivelser.

De tre kurser supplerer hinanden, og bygger et solidt fundament for det videre forløb på psykologistudiet. Personligheds- og socialpsykologi bidrager til en forståelse af dels individfokuserede forklaringsmodeller i relation til menneskelig adfærd, biologi og kognition, samt socialkontekstuelle forklaringsmodeller i forhold til individets relationer til andre individer, til grupper, sociale institutioner og kultur. Problembaseret læring-modulet giver de studerende forelæsninger om og et projektforsøg med øvelse i at anvende teori, metode og empiri i undersøgelsen af en selvstændigt valgt problemstilling på en videnskabeligt reflekteret måde, igennem gruppesamarbejde og via projektvejledning.

Semesterets organisering og forløb

Som introduktion til psykologi og universitetet, vil der være planlagt flere sociale arrangementer i starten af semestret. Disse afsluttes med en fælles hyttetur for psykologistuderende. Sideløbende med disse sociale tiltag vil der være faglige mentorer tilknyttet semestret, således at de studerende har mulighed for både social tilknytning via tutorkorps samt faglig sparring og samtaler med ældre psykologistuderende fra mentorkorpset. Mentorerne arrangerer frivillige læsegrupper. Disse tilbud fra tutorer og mentorer er tiltænkt både ordinære psykologistuderende samt sidefagsstuderende.

Undervisningen i personligheds- og socialpsykologi bliver tilbudt som forelæsninger og seminarundervisning på mindre klassehold. Det problem- og projektbaseret læringsmodul (PBL) introduceres via forelæsninger og vejledning, da studerende identificerer og analyserer en selvvalgt problemstilling inden for projektgruppen (RUS gruppen).

I løbet af semestret vil der planlægges midtvejs- og slutevaluering, hvor de studerende opfordres til at tilkendegive tanker omkring læring, opbygning, og proces.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Ansvarlig
Studiestart	2x45 min.	Studiestart	Patrick Bender

Introduktion og velkomst	4x45 min.	Introduktion til 1. semester studerende og ITS oplæg	Sarah Awad
Introduktion og velkomst	2x45 min.	Introduktion til BA sidefag studerende	Nik Kharlamov
"Det gode studieliv"	1x45 min.	Vigtig info fra Studentersamfundet, Studenterhuset, Studenterpræsterne	Studentersamfundet, Studenterhuset, Studenterpræsterne
Mentor Cafe	4x45 min.	Mentor introduktion	Mentorer
AUB Intro	1x45 min.	AUB Intro	AUB
Midtvejsevaluering	2x45 min.	Midtvejsevaluering (1. Semester)	Sarah Awad
Midtvejsevaluering	2x45 min.	Midtvejsevaluering (Sidefag studerende)	Nik Kharlamov
Slutevaluering	2x45 min.	Slutevaluering (1. Semester)	Sarah Awad
Slutevaluering	2x45 min.	Slutevaluering (Sidefag studerende)	Nik Kharlamov

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer:

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Socialpsykologi:

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen, boallesoe@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Personlighedspsykologi:

Rasmus Birk, rbirk@ikp.aau.dk

Anna Pacak-Vedel, annapv@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Problembaseret læring:

Casper Feilberg, feilberg@ikp.aau.dk

Sekretariatsdækning:

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Eksamensteamet: psykologi-eksamen@ikp.aau.dk

Rekvisitionsbudget: Lis Kragh lisikp@ikp.dk

Evaluerer: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær: Andrea Dosenrode, ad@ikp.aau.dk

Socialpsykologi med samfundsteori

Modultitel dansk: Socialpsykologi med samfundsteori

Modultitel engelsk: Social Psychology and Social Theory

ECTS: 15

Placering

1. semester

Modulansvarlig

Sarah Awad (SA), awads@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen (BC), boallesoe@ikp.aau.dk

Undervisere

Alfred Sköld (AS), alfred@ikp.aau.dk

Brady Wagoner (BW), wagoner@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen (BC), boallesoe@ikp.aau.dk

Bolette Windfeld Thesbjerg (BT), bwt@ikp.aau.dk

Jonas Yurtsever, yey@ikp.aau.dk

Martin Mølholm (MM), mam@ikp.aau.dk

Nicolai Graakjær, (NG), nicolaig@ikp.aau.dk

Rasmus Birk (RB), rbirk@ikp.aau.dk

Sarah Awad (SA), awads@ikp.aau.dk

Sebastian Tobias-Renstrøm (ST), str@ikp.aau.dk

Svend Brinkmann (SB), svendb@ikp.aau.dk

Thomas Duus Henriksen (TH), tdh@ikp.aau.dk

Seminarholdere

Hold 1-3, Bolette Windfeld Thesbjerg (BT), bwt@ikp.aau.dk

Hold 4-6, Thomas Duus Henriksen (TH), tdh@ikp.aau.dk

Hold 7-8 (sidefag), Bo Allesøe Christensen (BC), boallesoe@ikp.aau.dk

Type og sprog

Sproget er en kombination af dansk og engelsk. Titlerne på forelæsningerne er på engelsk, da de oftest referer til specifikke kapitler og/eller emner i pensumlitteraturen. Hovedparten af litteraturen er på engelsk, hvorimod forelæsningerne vil foregå på både engelsk og dansk, afhængig af den enkelte forelæser.

Mål

Modulet omfatter teorier om, hvorledes individet må forstås som socialt og samfundsmæssigt, og herunder dækkes både psykologiske og sociologiske tilgange til socialpsykologien.

Læringsmål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse af:

- teorier og metoder indenfor socialpsykologien

- socialpsykologiens videnskabshistoriske udvikling og feltets aktuelle status
- centrale teorier og metoder indenfor samfundsteori
- elementære begreber indenfor sociologi.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at kunne undersøge og anvende socialpsykologiske problemstillinger på en metodisk forsvarlig måde i bl.a. forandringsorienteret øjemed
- at vurdere og identificere centrale samfundsteoretiske problemstillinger af betydning for psykologien
- at identificere og analysere centrale teoretiske konflikter mellem væsentlige klassiske og moderne samfundsteorier med relevans for psykologien samt
- at formidle socialpsykologiske og samfundsteoretiske indsigter i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at benytte socialpsykologisk og samfundsteoretisk viden til at håndtere problemstillinger indenfor feltet
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset i socialpsykologi med samfundsteori omhandler spørgsmål om, hvordan individet kan forstås som socialt og samfundsmæssigt indlejret. Sagt på en anden måde gælder kursets hovedinteresse forholdet mellem individ og samfund.

Kurset er organiseret efter et tematisk og til dels et historisk princip. Nogle forelæsninger omhandler således historiske og videnskabsteoretiske præmisser, mens andre omhandler nogle af de senest tilkomne strømninger og problematikker. De fleste forelæsninger er struktureret omkring bestemte tematikker og andre om specifikke teoretikere.

Det er hensigten, at den studerende skal opnå viden om socialpsykologiens videnskabsteoretiske udvikling og aktuelle status, socialpsykologiens klassiske og aktuelle temaer samt socialpsykologiens forbindelse til samfundsteorien og dennes (samfundsteoriens) centrale temaer og begreber. Det er også hensigten, at den studerende skal kunne bringe denne viden i anvendelse på problemstillinger af socialpsykologisk og samfundsteoretisk interesse og/eller relevans.

Kursusmodulet danner den teoretiske baggrund blandt andet for de studerendes arbejde med problembaseret læring og PBL-modulet samt for projektmodulet på 2. semester af uddannelsen. I kombination med personlighedspsykologi danner kursusmodulet således grundlag for det arbejde, der skal udføres ifm. projektarbejdet på uddannelsens første 2 semestre, samt giver en indføring i nogle væsentlige og grundlæggende elementer, der skal anvendes fremadrettet på psykologiuddannelsen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
20 forelæsninger à 2 timer	40

10 seminargange à 2 timer	20
Læsning og forberedelse	344
Eksamen	1

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 20 x 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminar timer: 10 x 2 timer

Antal seminarhold: 8

Deltagere

Studerende på 1. semester (bachelor i psykologi)

Samlæst med sidefagsstuderende

Deltagerforudsætninger

Bachelorstuderende ved psykologistudiet.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Modulet består samlet set af 20 forelæsninger (på både dansk og engelsk), 10 seminarer (på både dansk og engelsk) og en synopsis-eksamen, der skal forsvares mundtligt i slutningen af semestret. Der lægges vægt på den studerendes evner udi kritisk tænkning, dialog om centrale spørgsmål indenfor både socialpsykologi og samfundsteori og anvendelsen af modulets forskellige teoretiske perspektiver på en given problemstilling. Ved at deltage i forelæsninger, seminarer og eksamen forventes det, at den studerende opnår viden om både centrale teorier og studier indenfor socialpsykologi og samfundsteori – der kan diskuteres, anvendes og reflekteres over.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Introduction to Social Psychology and Social Theory	Sarah Awad & Bo Christensen
2. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: History of Psychology & Social Theory	Bo Christensen & Rasmus Birk
1. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Self and identity	Svend Brinkmann
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Group dynamics	Nicolai Graakjær
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Group think & culture	Bo Christensen
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Pro- and anti-social behaviour: Helping others and hurting others	Bo Christensen
2. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
7. Forelæsning	2 x 45 min.	Social Cognition: Attribution and Attitudes	Sarah Awad
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social Identity & the 'other'	Sarah Awad
3. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Obedience and Tyranny	Brady Wagoner
10. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social change: social influence and social representations	Brady Wagoner
4. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
11. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social interaction & stigma – Goffman	Nicolai Graakjær
12. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Emotions and embodiment	Svend Brinkmann
13. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Happiness, Post-modernity, and diagnoses	Svend Brinkmann
5. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH

14. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Power and discourse - Foucault	Martin Mølholm
15. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Gender & Sexuality	Sarah Awad & Bolette Windfeld Thesbjerg
6. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
16. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Self reflexivity & social stratification	Jonas Yurtsever
7. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
17. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Love and relationships	Alfred Sköld
8. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
18. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social Acceleration and Resonance - Rosa	Sebastian Tobias-Renstrøm
9. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH
19. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Applying Social Psychology to the topic of Sustainability & climate change	Sarah Awad
20. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Course Summary and exam preparation	Bo Christensen & Sarah Awad
10. Seminar	2 x 45 min.	Seminar	BC, BT, TH

Eksamen

En individuel intern mundtlig prøve i Socialpsykologi med samfundsteori.

Prøven foregår som en samtale mellem den studerende, eksaminator og censor med udgangspunkt i en synopsis, der er en kort, fokuseret akademisk tekst, som udmunder i en eller flere teser, der forsvares i en mundtlig præsentation og diskussion under samtalen. Den mundtlige præstation forventes maksimalt at vare 5 minutter.

Eksaminationen foregår på baggrund af synopsis, den studerendes mundtlige præsentation og det samlede pensum. Synopsis udarbejdes individuelt i relation til pensum. Der gives karakter på grundlag af den samlede præstation.

Pensumramme: 1500 standardsider

Sidetal for synopsis: 1-3 sider.

Normeret prøvetid: 30 minutter inklusiv votering og karaktergivning.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter.
- Projektrapporten (synopsis)

Der må ikke anvendes generativ AI (fx ChatGPT) i forbindelse med eksamen

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Prøvens omfang: 15 ECTS-point.

Forelæsningsmanchet – som bruges i Moodle kursusrum:

1. Forelæsning: Introduction to Social Psychology and Social Theory

2 timer v/ Sarah Awad & Bo Christensen

Denne forelæsning vil introducere til socialpsykologi og samfundsteori i et overordnet perspektiv. Der vil være fokus på, hvorfor det er relevant at forstå både socialpsykologi og samfundsteori, hvilke typer af spørgsmål der kan stilles indenfor hver af disse perspektiver, hvorfor de komplementerer hinanden, hvordan de arbejder rent metodologisk og hvad I skal bruge det til. Derudover vil forelæsningen også omhandle, hvad formålet med kurset er og hvordan kurset er opbygget. Litteraturen til forelæsningen er introducerende kapitler og begynd med at læse Hogg & Vaughan og Smith & Haslam for en kort introduktion til socialpsykologi og Laustsen et al. for en introduktion til samfundsteori.

Forelæsningsens pensum

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 1
- Laustsen et al. (2017), Kap. 1
- Smith & Haslam (2017), Intro

2. Forelæsning: History of Psychology & Social Theory

2 timer v/ Bo Christensen & Rasmus Birk

Denne forelæsning vil introducere til socialpsykologiens og samfundsteoriens historie. Der vil redegjort for psykologiens overordnede historie og særligt hvordan socialpsykologien har udviklet sig som disciplin i forhold til psykologien og til dels samfundsteorien. Her vil der være fokus på klassikerne som Wundt og Le Bon, og disciplinens udvikling herfra op til de mest berømte eksperimenter, som vi også dækker senere på kurset.

Yderligere vil der blive redegjort for samfundsteorien opkomst og hvilken betydning denne har haft for eftertiden. Der vil være fokus på, 'klassikerne' indenfor samfundsteori, herunder Marx, Weber, Simmel og Durkheim og nogle af deres essentielle begreber, såsom fremmedgørelse, rationalitet, individualitet, anomie og mere. Forelæsningen vil forsøge at give et overblik over, hvordan disse klassikeres tilgange til og perspektiver på sociologien har haft indflydelse på videnskabens efterfølgende udvikling og dermed give et udgangspunkt til at forstå de senere samfundsteoretiske tematikker, der bliver berørt i kurset.

I Laustsen bogen skal kapitel 2 læses fra start til slut og kapitel 3 handler i første halvdel om Durkheim, og skal læses, hvor sidste halvdel af kapitlet omhandler Honneth og er mindre relevant. Dernæst skal I læse kapitel 2 og 3 i Richards (I har online adgang via AUB), som giver en generel introduktion til psykologiens historie. Det vigtige her er *ikke* at kunne huske alle detaljerne – men at få et indtryk af, hvordan psykologi som videnskab og disciplin opstår.

Forelæsningens pensum

- Jacobsen, Laursen & Olsen (2013), Indledning [7 s.]
- Laustsen et al. (2017) Kap. 2 & 3
- Richards & Stenner (2022), Kap. 3 & 13 [28 s.]

3. Forelæsning: Self and Identity

2 timer v/ Svend Brinkmann

This lecture gives an introduction to the concepts of self and identity. It covers traditional approaches as well as more recent ones. Finally, it focuses on the idea that identity is a form of self-interpretation that involves moral concerns.

Forelæsningens pensum

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 3
- Brinkmann (2008) [19 s.]

4. Forelæsning: Groups

2 timer v/ Nicolai Graakjær

Denne forelæsning introducerer socialpsykologiens centrale begreb om grupper. Forelæsningen tager afsæt i forskellige definitioner og vægtlægninger i forhold til at identificere distinkte gruppestrukturer og -processer. Forelæsningen diskuterer derudover, hvad der karakteriserer socialpsykologiens måde at undersøge grupper på.

Forelæsningens pensum

- Graakjær N.J. (2013a) [13 s.]
- Graakjær, N.J. (2013b) [24 s.]
- Hogg, M., & Vaughan, G. (2009). Kap. 2

5. Forelæsning: Group think & culture

2 timer v/ Bo Christensen

I denne forelæsning, vil vi fokusere på grupper ud fra et socialpsykologisk perspektiv. Vi vil se på, hvordan grupper socialiserer deres medlemmer, hvordan de er strukturerede gennem roller og status, samt hvad der gør de hænger sammen. Herunder også hvad man betegner som groupthink, at beslutninger taget på vegne af grupper kan være udtryk for processer af social eller ideologisk konformitet, og ikke baseret på overvejelser der inddrager etiske, moralske eller kritiske præmisser. I forhold til at forstå, hvordan grupper hænger sammen, vil vi også inddrage kultur og kommunikations afgørende betydning.

Forelæsningens pensum:

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 6 & 11
- Much 1995 [25 s.]

6. Forelæsning: Pro- og anti-social adfærd: Helping and hurting others

2 timer v/ Bo Christensen

I denne forelæsning vil vi kigge på pro- og anti-social adfærd ud fra et social-psykologisk perspektiv. Vi vil spørge til, hvad der foranlediger folk til for eksempel aggressiv såvel som hjælpende adfærd. Vi vil kigge på både biologiske såvel som mere socio-kulturelt orienterede forsøg

på at forstå dette, hvilket indikerer at vi må inddrage personlige, kulturelle såvel som situationelle faktorer som havende betydning. Endelig vil vi kontekstualisere alle disse overvejelser gennem en perspektivering til Latané og Darleys studier i bystander effekten.

Forelæsningens pensum

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 8 & 9
- Smith & Haslam (2017), kap. 12

7. Forelæsning: Social Cognition: Attribution and Attitudes

2 timer v/ Sarah Awad

Forelæsningen præsenterer fænomenet social kognition—dvs., hvordan menneskernes tankeprocesser fungerer i hverdagslivet når der er tale om sociale sammenhænge fx perception af andre mennesker og tilskrivning af årsager og motiver til egen og andres opførsel. Forelæsningens fokuspunkter er begreber tilskrivning (attribution) og holdninger (attitudes) samt processer såsom kognitiv dissonans, hvormed holdninger ændres afhængigt af situationen/konteksten. Hogg og Vaughans kapitler præsenterer begreber og oversigt over relevant forskning mens Smith og Haslams kapitler præsenterer LaPiere og Festingers klassiske studier, som i sin tid lancerede og definerede forskningsfeltet.

Forelæsningens pensum

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 2 & 4
- Smith & Haslam (2017), kap. 2 & 3

8. Forelæsning: Social identity and the 'other'

2 timer v/ Sarah Awad

In this lecture the focus is on how we identify ourselves through belonging to certain groups (in-group) and how our group identity could affect how we see and behave towards the 'other' (out-group). Start with reading Hogg & Vaughan, Kap. 7, then read about the two classic social psychology studies: Sherif's study (Smith & Haslam, kap.9) and Tajfel's study (Smith & Haslam, kap.10). Then we will discuss the cultural representations of the 'other' through Edward Said's classic work on orientalism (McCarthy, 2010).

Forelæsningens pensum

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 7
- Smith & Haslam (2017), kap. 9 & 10
- McCarthy, C. (2010) [17 s.]

9. Forelæsning: Obedience and Tyranny

2 timer v/ Brady Wagoner

This lecture focuses on social psychology in the post-WWII and its focus on understanding the Nazis. After briefly outlining the Authoritarian Personality, it concentrates on Milgram's (1963) classic experiment on Obedience, including video footage, and explores whether it explains Eichmann's behaviour (Smith and Haslam, 2017, kap 7). Lastly, we examine Zimbardo's prison study, together with his explanation in terms of situational factors and 'de-individualization' (Smith and Haslam, kap 8).

Forelæsningens pensum

- Smith & Haslam (2017), kap. 7 & 8
- Milgram (1963) **[5 s.]**

10. Forelæsning: Social change: social influence and social representations

2 timer v/ *Brady Wagoner*

This lecture explores two research approaches developed by the social psychologist Serge Moscovici: conversion theory (Smith and Haslam kap.6) and social representations theory (Moscovici, 1981; Wagoner & Oldmeadow, 2008). The former will be approached through a wider discussion of work in social influence namely, norm formation (Sherif), conformity (Asch) and minority influence (Moscovici), which can be found in Smith & Haslam, 2017, kapers, 4, 5 and 6 respectively.

Forelæsningens pensum

- Smith & Haslam (2017), kap. 4 & 5 & 6
- Asch (1955) **[5 s.]**
- Moscovici (1981) **[28 s.]**
- Wagoner & Oldmeadow (2008) **[3 s.]**

11. Forelæsning: Social interaction & stigma – Goffman

2 timer v/ *Nicolai Graakjær*

Denne forelæsning introducerer E. Goffmans socialpsykologi. Forelæsningen tager afsæt i Goffmans bidrag til at forstå mellemmenneskelige (især ansigt-til-ansigt) samkvemsformer, og forelæsningen vil perspektivere bidraget til tidligere såvel som senere bidrag på området. Laustsen et al. (2017) og Kristiansen (2010) kan med fordel læses før de to centrale Goffman-tekster.

Forelæsningens pensum

- Laustsen et al. (2017), Kap. 9
- Goffman (1963) **[20 s.]**
- Goffman (1967) **[40 s.]**
- Kristiansen (2010) **[16 s.]**

12. Forelæsning: Emotions and embodiment

2 timer v/ *Svend Brinkmann*

Forelæsningen introducerer socialpsykologiske og samfundsteoretiske perspektiver på emotioner og affektivitet, med udgangspunkt i spørgsmål om hvilken rolle hhv. biologi/natur, kultur/normativitet og fornuft/kognition spiller i affektive processer.

Forelæsningens pensum

- Laustsen et al. (2017), Kap. 10
- Bo (2012) **[19 s.]**
- Hochschild (1979) **[20 s.]**

13. Forelæsning: Happiness, Post-modernity, and diagnoses

2 timer v/ *Svend Brinkmann*

This lecture discusses how to understand happiness and suffering from social psychological perspectives. A particular focus on the impact of psychiatric diagnoses is introduced, and concepts such as medicalization and pathologization are introduced as key perspectives on a post-modern epoch.

Forelæsningens pensum

- Brinkmann (2014) **[19 s.]**
- Laustsen et al. (2017), kap. 8

14. Forelæsning: Power and discourse- Foucault

2 timer v/ Martin Mølholm

How is it possible to organize a society in such a way, that the people living in that society are likely to act in more or less predictable and foreseeable ways, aiming at taking care of more or less specifically defined problems, challenges and/or urgent needs? How is it possible for the few to transform the many in such a way, that the many – without being threatened, coerced, intimidated or in other ways forced against their will – are not only likely to be acting in desirable ways, but also to share the attitudes, perceptions, understandings and discourses which guide and direct them to act in that way? In this lecture I will, based on the work of (among others) the French philosopher Michel Foucault, offer you a few possible answers to these questions and related ones. Furthermore, I will discuss with you the implications of Foucault's concept of knowledge and power at a societal level, as well as the articles On Therapeutic Authority – Psychoanalytical Expertise under Advanced Liberalism by Miller and Rose (1994), The Subject and Power by Michel Foucault (1982) and The Stigma of Stress and the Absence of Agency by Mølholm and Vetner (2018). The latter article is further reading that serve as (somewhat different) examples of how a discourse-archaeological approach and analysis of the dispositif can be done.

Forelæsningens pensum

- Foucault (1982) **[20 s.]**
- Miller & Rose (1994) **[37 s.]**
- Mølholm & Vetner (2018) **[23 s.]**
- Mølholm & Vetner (2016) **[44 s.]**

15. Forelæsning: Gender and Sexuality

2 timer v/ Sarah Awad & Bolette Windfeld Thesbjerg

Denne forelæsning vil introducere til køn og seksualitet i både socialpsykologien og samfunds-teorien.

I første halvdel vil vi snakke om gender/køn og seksualitet som sociale kategorier med specifikke normer og forventninger fra Ellis et al. kapitel. En række centrale begreber – herunder intersektionalitet, feminisme og kulturel relativisme – vil blive diskuteret og perspektiveret.

I anden halvdel vil der blive fokuseret på Judith Butler og Donna Haraways radikale tilgange til kønsforskningen. Der vil blive lagt særlig vægt på Butlers koncept om kønnet som performativt, hvordan hun forholder sig til biologisk og social køn (sex and gender), hvordan kroppe bliver gjort „forståelige“ og hvordan kønnet herigennem materialiserer sig.

Kapitlet i Laustsen et. al. Berører både Butler og Haraway og er væsentligt, dog er delen om Butler den vigtigste. Derudover er teksten af Brady og Schirato en god introduktionstekst til Butlers tanker om kønnet. Essayet af Butler selv er relevant, men også det mest krævende af teksterne; det giver et indblik i Butlers indledende perspektiver om kønnet som performativt.

Forelæsningsens pensum

- Ellis et al. (2020) [22 s.]
- Brady and Schirato (2011) [17 s.]
- Butler (1988) [12 s.]

16. Forelæsning: Self-reflexivity & social stratification

2 timer v/ Jonas Yurtsever

Denne forelæsning vil præsentere 2 af sociologiens største tænkere fra den sene del af det 20. århundrede, Pierre Bourdieu og Anthony Giddens. På hver sin måde forsøger Giddens og Bourdieu at overkomme struktur-aktør dualismen med deres teorier og derfor er det meningsfuldt at forstå dem som beslægtede, men også vidt forskellige.

Vi skal gennemgå nogle af Bourdieus væsentligste bidrag fra hans teoretiske begrebsapparat, der omhandler social stratifikation, reproduktion, distinktioner, felter osv. - og se hvordan habitusbegrebet er Bourdieus "løsning" på skellet mellem det subjektive og det objektive.

Vi skal herefter se på Giddens' betragtninger om overgangen til det han kalder senmoderniteten og hvilke konsekvenser dette har for menneskers selvidentitet – heriblandt hvordan vi kan forstå refleksivitet som en af de primære fænomener i senmoderniteten. Vi skal ligeledes gennemgå, hvordan Giddens forstår forholdet mellem struktur og aktør igennem sit begreb om Strukturations-teorien og - på sammen måde som Bourdieu – har et prakseologisk syn på mennesket og verden.

Der er 2 primærtekster, den ene af Bourdieu er en beskrivelse af hans kapitalbegrebet, den anden af Giddens er introduktionen til en af hans hovedværker, nemlig Senmodernitet og Selvidentitet. De 2 sekundære tekster er grundige introduktioner til begge teoretikere og diskussioner af deres værker.

Forelæsningsens pensum

- Bourdieu (1986/2010) [12 s.]
- Giddens (1991/1996), kap. 1 [27 s.]
- Järvinen (2020) [25 s.]
- Kaspersen (2020) [19 s.]

17. Forelæsning: Love and relationships

2 timer v/ Alfred Sköld

Denne forelæsning undersøger den betydning som mellemmenneskelige relationer generelt, og kærligheden specifikt, har i et socialpsykologisk perspektiv. Med udgangspunkt i en idéhistorisk oversigt over de måder hvorpå kærligheden er blevet forstået i den antikke, kristne, høviske og romantiske tradition, samt hvordan disse indvirker på dagens kærlighedsideal. På denne baggrund udfoldes de samtidige betingelser for den måde hvorpå vi indgår i og udlever relationer i dag. En række samfundsteoretikere argumenterer for at vi lever i en brydningstid, hvor fremvæksten af det senmoderne samfund (Giddens, 1992), og den post-romantiske tidsalder (Illouz, 2012) grundlæggende har ændret koordinaterne for vores samvær, og de forventninger vi har til relationer igennem livet. På baggrund af Hogg & Vaughan (2009) og Badiou (2012) undersøges den videre betydning af disse forandringer i et kritisk lys, samt hvordan de kan ses i lyset af

overordnede samfundsmæssige strukturer.

Forelæsningens pensum

- Hogg & Vaughan (2009), Kap. 10
- Illouz (2012) [17 s.]
- Giddens (1992) [15 s.]
- Badiou (2012) [8 s.]

18. Forelæsning: Social Acceleration and Resonance - Rosa

2 timer v/ Sebastian Tobias-Renstrøm

Denne forelæsning vil give et indblik i en af samtidens vigtigste sociologer, Hartmut Rosa. Som fjerde generation af Frankfurterskolens kritiske teori, vil der blive givet en kort introduktion til, hvad Frankfurterskolen var og er og hvordan kritisk teori (i denne version) stadig er væsentlig i dag. Herefter vil følge en gennemgang af Hartmut Rosa begrebsunivers og hans perspektiver om social acceleration og hvorfor det er vigtigt med et temporalt perspektiv i samfundsvidenskaberne. Der vil blive gennemgået de 3 kategorier, hvori Rosa mener vi kan observere denne acceleration og de motorer han mener driver acceleration. Herefter skal vi se på konsekvenserne for den enkelte og hvilke former for deceleration følger i kølvandet på samtiden evindelige acceleration.

Som afslutning skal vi dykke ned i Rosas "løsning" på accelerationsproblematikken, navnlig hvad han kalder for resonans.

Den første Rosa tekst fra 2003 giver et godt overblik over hans perspektiver på den sociale acceleration. Teksten har nogle år på bagen og Rosa har forfinet perspektiverne siden da, men den giver en kort og meningsfuld indgang til hans tankegods – læs den først. Rosa teksten fra 2017 giver en dybere indsigt i hans perspektiver på hvad det gode liv er og introducerer hans resonansperspektiv. Den sidste tekst af Susen 2019 er en opsummering af Rosa magnum opus om resonans og giver en grundig gennemgang af perspektiverne i denne bog.

Forelæsningens pensum

- Rosa (2003) [30 s.]
- Rosa (2017) [19 s.]
- Susen (2019) [35 s.]

19. Forelæsning: Applying Social Psychology to Sustainability

2 timer v/ Sarah Awad

For this lecture, we look back at social psychology and discuss the nature of the knowledge created by this field and what does it say about human nature. Reflect on this using Gergen's (1973) reading.

Then we will apply different theories and concepts of the course to the topic of sustainability. As this course is about understanding and applying theories to different topics, we will look at how social psychological knowledge could be used to promote environmentally sustainable ways of living (Clayton & Brook, 2015; Adams, 2017).

Forelæsningens pensum

- Gergen (1973) [11 s.]
- Clayton & Brook (2005) [15 s.]

20. Forelæsning: Course Summary and exam preparation

2 timer v/ Bo Christensen & Sarah Awad

Samlet pensumliste:

Bøger	
Hogg, M., & Vaughan, G. (2009). <i>Essentials of social psychology</i> . Pearson Education.	350
Smith, J. R., & Haslam, S. A. (Eds.). (2017). <i>Social psychology: Revisiting the classic studies</i> . Sage.	210
Laustsen, C. B., Larsen, L. T., Nielsen, M. W., Ravn, T., & Sørensen, M. P. (2017). <i>Social theory: a textbook</i> . Routledge. Adgang via AUB: https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920763420805762	176
Artikler og kapitler (disse kan findes i modulets kursusrum på Moodle eller via AUB link)	
Asch (1955). Opinions and social pressure. <i>Scientific American</i> , 193, 31-35 https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_crossref_citationtrail_10_1038_scientificamerican1155_31	5
Beck, U & Beck-Gernsheim, E. (2000). <i>Individualization</i> . London: Sage. Herfra kap 1 og 2. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_miscellaneous_39038885	28
Badiou, A. (2012). <i>Lovprisning af Kærligheden</i> (s.31-39). Forlaget Philosophia Ltd.	8
Bo, I. G. (2012). Det sociale bånd og følelser i menneskers interaktion: Thomas Scheffs socialpsykologiske perspektiv på stolthed og skam. <i>Psyke & Logos</i> , 2012, 33, 7-26.	19
Bourdieu, P. (1986/2010). The forms of capital (1986). I: I. Szeman & T. Kaposy (red.), <i>Cultural Theory: An anthology</i> . Oxford: Wiley-Blackwell. (s. 81-93)	12
Brinkmann, S. (2008). Identity as self-interpretation. <i>Theory & Psychology</i> , 18, 404-422.	19
Brinkmann, S. (2014). Languages of suffering. <i>Theory & Psychology</i> , 24, 630-648.	19
Butler, J. (1988): "Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theory." <i>Theatre Journal</i> 40(4):519-531.	12
Brady, A. & Schirato, T. (2011): "Gender." in <i>Understanding Judith Butler</i> . SAGE Publications.	17
Clayton, S. & Brook, A. (2005). Can psychology help save the world? A model for conservation psychology. <i>Analyses of Social Issues and Public Policy</i> , 1-15.	15

Ellis, S. J., Riggs, D. W., & Peel, E. (2020). Lesbian, gay, bisexual, trans, intersex, and queer psychology: An introduction. Cambridge University Press. (chapter 5 pp.90-112).	22
Jacobsen, M. H., Laursen, E. & Olsen, J.B. (2013), <i>Socialpsykologi. En grundbog til et fag</i> . København: Hans Reitzels Forlag. pp. 17-23.	7
Foucault, M. (1982). The subject and power. <i>Critical inquiry</i> , 8(4), 777-795.	20
Fraser, C. & Burchell, B. (2001). The nature of social psychology. In <i>Introducing Social Psychology</i> (pp. 403-415). Cambridge: Polity.	12
Gergen, K. J. (1973). Social Psychology as History. <i>Journal of Personality and Social Psychology</i> . 26(2). 309-320. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_proquest_journals_614272508	11
Giddens, A. (1991/1996). <i>Modernitet og Selvidentitet – Selvet og Samfundet under Sen-moderniteten</i> . København: Hans Reitzels Forlag. Herfra kap. 1 (21-48)	27
Giddens, A. (1992) <i>Intimitetens forandring – Seksualitet, kærlighed, og erotik i det moderne samfund</i> (s. 49-64). Hans Reitzels Forlag.	15
Goffman, E. (1963). Stigma. Notes on the management of spoiled identity. London: Penguin books. Herfra dele af kap. 1 (11-31).	20
Goffman, E. (1967). On face-work. In E. Goffman, <i>Interaction ritual. Essays on face-to-face behavior</i> . New York Pantheon Books. P.5-45	40
Graakjær N.J. (2013a). Gruppeforskning. Amerikanske og europæiske perspektiver 1930-1970. I: M. Jacobsen, E. Laursen & J.B. Olsen (Red.), <i>Socialpsykologi. En grundbog til et fag</i> (s. 85-98). København: Hans Reitzels Forlag.	13
Graakjær, N.J. (2013b). Grupper. Definitioner, strukturer og processer. I M. Jacobsen, E. Laursen & J.B. Olsen (Eds.). <i>Socialpsykologi. En grundbog til et fag</i> (s. 269-293). København: Hans Reitzels Forlag	24
Hochschild, A. R. (1979). Emotion work, feeling rules, and social structure. <i>American journal of sociology</i> , 85(3), 551-575.	20
Illouz, E. (2012). <i>Why Love Hurts. A Sociological Explanation</i> (s. 1-17). Cambridge: Polity Press	17
Järvinen, Margaretha (2020). "Kapitel 17: Pierre Bourdieu" i Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (red.): <i>Klassisk og Moderne Samfundsteori</i> , Hans Reitzels Forlag, s. 463-488	25
Kaspersen, L. B. (2020). "Kapitel 20: Anthony Giddens", i Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (red.): <i>Klassisk og Moderne Samfundsteori</i> , Hans Reitzels Forlag, s. 683-702	19
Kristiansen, S. (2010). "Erving Goffman: Om sociologisk mikroskopi og social orden mellem tillid og kynisme", i Jacobsen, M. H.; Carleheden, M & Kristiansen, S (red.) <i>"Tradition of Fornyelse - en problemorienteret teoriehistorie for sociologien"</i> , Aalborg Universitetsforlag, s. 351-367	16

McCarthy, C. (2010). The Cambridge introduction to Edward Said. Cambridge University Press. P. 68-85	17
Milgram, S. (1963). Behavioural study of obedience. <i>Journal of Abnormal and Social Psychology</i> , 67. 371-378.	8
Miller, P., & Rose, N. (1994). On therapeutic authority: Psychoanalytical expertise under advanced liberalism. <i>History of the human sciences</i> , 7(3), 29-64.	37
Moscovici, S. (1981). On social representations. In: J.P. Forgas (ed.) <i>Social Cognition: Perspectives in Everyday Understanding</i> . London: Academic Press.	28
Much, N. (1995). Cultural Psychology. In J. Smith, R. Harre & L. von Langenhove (Eds.), <i>Rethinking Psychology</i> (pp. 97-121). London: Sage.	25
Mølholm, M., & Vetner, M. (2018). The Stigma of Stress and the Absence of Agency. <i>Zeitschrift für Diskursforschung</i> , 6(1).	23
Mølholm, M., & Vetner, M. (2016). Diskursarkæologi og dispositivanalyse. In Diskurs og praksis: Teori, metode og analyse (pp. 25-58). Samfundslitteratur	44
Richards, G. & Stenner, P. (2022). Putting Psychology in its place (4th). Routledge. [Kapitel 3 og 13]. Adgang via AUB: https://kdbk-aub.primo.exlibris-group.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_askewsholts_vle-books_9781000606430	28
Rosa, H. (2003): "Social Acceleration: Ethical and Political Consequences of a Desynchronized High-Speed Society." <i>Constellations</i> 10(1):3–33.	30
Rosa, H. (2017): "Dynamic Stabilization, the Triple A. Approach to the Good Life, and the Resonance Conception Stabilisation Dynamique, l'approche Du « Triple A » Du Bien-Être et La Conception de La Résonance." <i>Questions de Communication</i> 31(31):437–56.	19
Susen, S. (2019): "Correction to: The Resonance of Resonance: Critical Theory as a Sociology of World-Relations?" <i>International Journal of Politics, Culture, and Society</i> 1–36.	35
Wagoner, B. & Oldmeadow, J. (2008). Review of Psychoanalysis: Its image and its public by Serge Moscovici. <i>Social Psychological Review</i> , 10(1), 55-57	3
Sideantal	1495

Personlighedspsykologi

Modultitel dansk: Personlighedspsykologi

Modultitel engelsk: Personality Psychology

ECTS: 10

Placering

1. Semester

Modulansvarlig

Rasmus H. Birk, RB, (rbirk@ikp.aau.dk)

Anna Pacak-Vedel, AP, (annapv@ikp.aau.dk)

Undervisere

Alfred Sköld (AS), alfred@ikp.aau.dk

Anna Pacak-Vedel (AP), annapv@ikp.aau.dk

Casper Feilberg (CF), feilberg@ikp.aau.dk

Lennart Kiel (LK), lennartkiel@ikp.aau.dk

Rasmus Birk (RB), rbirk@ikp.aau.dk

Carsten Rønn (CR), sorbus@ikp.aau.dk

Majse Lind (ML), mlind@ikp.aau.dk

Sebastian Tobias-Renstrøm (ST), str@ikp.aau.dk

Seminarholdere

Carsten Rønn (hold 1-3), sorbus@ikp.aau.dk

Jonas Yurtsever (hold 4-5), yey@ikp.aau.dk

Anna Pacak-Vedel (hold 6-7), annapv@ikp.aau.dk

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Læringsmål

Den studerende skal gennem modulet kunne demonstrere:

Viden

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere viden om og forståelse af:

- centrale og klassiske teorier om menneskets personlighedsdannelse, samt metoder til undersøgelse af personligheden
- videnskabelige psykologiske begreber vedrørende personlighed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for personlighedspsykologi.

Færdigheder

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere færdigheder i:

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det personlighedspsykologiske område

- at anvende metode, design og resultater inden for den personlighedspsykologiske forskning
- at vurdere relevante tilgange til undersøgelse af personligheden, herunder observation, interview og test og
- at formidle personlighedspsykologiske problemstillinger i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetencer

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere kompetencer til:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere personlighedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af personlighedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om personlighed til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats og fordelingen fremstilles skematisk nedenfor. Undervisningen i personlighedspsykologi foretages som auditorie-forelæsninger for alle studerende, samt via seminarhold.

Aktivitet	Timer
16 forelæsninger á 2 timer, 2 forelæsninger á 4 timer	40
10 Seminargange á 2 timer	20
Læsning og forberedelse	206
Eksamen	4
<i>I alt</i>	<i>270 timer</i>

Præsentation af teori, metode og praksis i forhold personlighedspsykologi rummer tilsammen kursets pensum på ca. 1000 sider.

Antal forelæsninger: Faget består af 18 forelæsninger. Den første og den sidste forelæsning fungerer hhv. som introduktion og afslutning, mens de mellemliggende forelæsninger introducerer og diskuterer personlighedspsykologiske teorier og metoder. Udover de 18 forelæsninger er der mulighed for at deltage på et seminarhold, hvor der lægges vægt på aktive diskussioner og kritiske refleksioner over personlighedspsykologi, pensum til faget mv.

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminargange: 10

Modulaktiviteter

Kursusgang	Varighed	Titel	Ansvarlig
1. Forelæsning	2x45 min.	Introduktion til personlighedspsykologi	Rasmus Birk
1. Seminar	2 x45 min	1. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
2. Forelæsning	2x45 min.	Psykoanalytiske grundbegreber	Alfred Sköld
3. Forelæsning	2x45 min.	Psykoanalytisk personlighedsstruktur	Alfred Sköld
4. Forelæsning	2x45 min.	Objekt-relationsteoretiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
2. Seminar	2 x45 min	2. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
5. Forelæsning	2x45 min.	Humanistiske og eksistentiel- humanistiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
6. Forelæsning	2x45 min.	Eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
3. Seminar	2x45 min.	3. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
7. Forelæsning	2x45 min.	Klassisk og radikal behaviorisme	Rasmus Birk
4. Seminar	2x45 min.	4. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
8. Forelæsning	4x45 min.	Kognitive aspekter af personligheden	Carsten Rønn
9. Forelæsning	2x45 min.	Socialkognitive perspektiver på personligheden	Carsten Rønn
5. Seminar	2x45 min.	5. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
10. Forelæsning	4x45 min.	Træktilgangen til personlighed	Anna Pacak-Vedel
6. Seminar	2x45 min.	6. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever

11. Forelæsning	2x45 min.	Anatomiske og fysiologiske aspekter af personligheden	Anna Pacak-Vedel
12. Forelæsning	2x45	Biologiske aspekter af personligheden: evolution og psykologi	Rasmus Birk
7. Seminar	2x45 min.	7. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
13. Forelæsning	2x45 min.	Narrativ identitet: Det temporale selv	Majse Lind
14. Forelæsning	2x45 min.	Forandring og stabilitet i personligheden med særlig fokus på narrativ identitet	Majse Lind
8. Seminar	2x45 min.	8. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
15. Forelæsning	2x45 min.	Den kritiske psykologi og dens personlighedsbegreb	Sebastian Tobias-Renstrøm
16. Forelæsning	2x45 min.	Tværkulturelle perspektiver på personligheden	Anna Pacak-Vedel
9. Seminar	2x45 min.	9. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
17. Forelæsning	2x45	Personlighedens betydning for trivsel og funktion i dagliglivet	Lennart Kiel
10. Seminar	2x45 min.	10. Seminar	Carsten Rønn Anna Pacak-Vedel Jonas Yurtsever
18. Forelæsning	2x45 min.	Opsummering og afrunding	Rasmus Birk

Eksamen

Prøven er en stedprøve i form af en bunden skriftlig opgave.

Prøven er individuel og varer 4 timer.

Pensumramme: 1000 standardsider obligatorisk litteratur.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Tilladte hjælpemidler:

Ingen hjælpemidler.

Der må ikke anvendes generativ AI (fx ChatGPT) i forbindelse med eksamen.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Prøvens omfang: 10 ECTS-point.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til personlighedspsykologi

2 timer v/ Rasmus Birk

Denne forelæsning vil fungere som en overordnet introduktion til kurset i personlighedspsykologi (herunder information om læringsmål, kursets opbygning, samt eksamen). Jeg vil tillige give en kort introduktion til hvad personlighedspsykologi er, og en række centrale tematikker og spørgsmål i faget.

Forslag til læserækkefølge: Funder, McAdams .

Forelæsningens pensum

- **Funder, D. C. (2024).** *The Personality Puzzle* (9th ed.). WW Norton. [**Kapitel 1 og 2** – 41 sider]
- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. <https://www.sciencedirect.com/zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020> [**29 s.**]

2. Forelæsning: Psykoanalysens personbegreb

2 timer v/ Alfred Sköld

I denne forelæsning gives en indføring i de psykoanalytiske grundbegreber og psykoanalysens forståelse af personbegrebet med udgangspunkt i Freud (1933) og Gammelgaard (2007). I forlængelse af Kopernikus og Darwin, udgør Freuds tanker om psyken, den tredje store krænkelser af tanken om en form for menneskelig ophøjethed. Ifølge psykoanalysen er bevidstheden ikke centrum for psyken, som derimod er konstitueret af en række dele, der befinder sig i konstant konflikt med hinanden. Meget af vores psykiske liv er ubevidst, og den psykoanalytiske behandlingsmetode og tilhørende begrebsapparat, er et forsøg på at forstå disse dunkle sider af mennesket. Køppe (1992) undersøger nærmere betydningen af det ubevidste. .

Forelæsningens pensum

- Freud, S. (1933). *Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestandsdele*. s. 50-67 [**17 s.**]

- Gammelgaard, J. (2007). Psykoanalyse. I B. Karpatschhof & B. Katznelson (Red.), *Klassisk og Moderne Psykologisk Teori* (pp. 118-147). København: Hans reitzels forlag. [30 s.]
- Køppe, S. (1992). Det ubevidstes eksistens. *Psyke & Logos*, 13(1), 184-200. [22 s.]

3. Forelæsning: Psykoanalytisk personlighedsstruktur

2 timer v/ Alfred Sköld

I denne forelæsning fokuserer vi nærmere på den psykoanalytiske forståelse af personligheden. Hvordan bliver vi til de mennesker, vi er? Hvad kan psykoanalysen lære os om den måde hvorpå psyken er struktureret? Til hvilken grad er vores tidlige erfaringer styrende for, hvordan vi lever vores liv i voksen alder? Med udgangspunkt i McWilliams (2011) og den grundlæggende psykoanalytiske tanke om, at det afvigende og patologiske kan lære os noget om den generelle psykiske konstitution, undersøger vi det neurotisk-borderline-psykotiske personlighedsspektraet og forsvarsmekanismernes betydning for personlighedsstrukturen Laplanche (1970) omhandler relationen mellem seksualitet og psyke med fokus på driftsbegrebet, og Ricoeur (2016) psykoanalysens videnskabsteoretiske aspekter.

Forelæsningens pensum

- Ricoeur, P. (2016). The question of proof in Freud's psychoanalytical writings. In: *Hermeneutics and the Human Sciences*, s. 209-235. Cambridge University Press. [31 s.]
- Laplanche, J. (1970). Liv og død i psykoanalysen (pp. 18-38). Aarhus: Forlaget Klim. [17 s.]
- McWilliams, N. (2011). Psychoanalytic Diagnosis – Understanding Personality Structure in the Clinical Process. Chapter s. 70-77; 110-113; 134-137 . London: The Guilford Press. - adgang via AUB: https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=alma9921363034305762&context=L&vid=45KBDK_AUB:AUB&lang=da&search_scope=MyInst_and_CI&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=Everything&query=any,contains,Psychoanalytical%20diagnoses,AND&sortby=date_d&facet=frbrgroupid,in-clude,9070780193037624408&mode=advanced&offset=0 [15 s.]

4. Forelæsning: Objektrelationsteoretiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

I denne forelæsning introduceres objektrelations-teoretiske forståelser af personligheden og dens livslange dannelse, med vægt på Melanie Klein og Wilfred Bions arbejder. Der fokuseres på sammenhængen mellem barndom (præ-ødipale temaer) og voksenlivet (ødipale temaer), og særligt udvikling af tænkning.

Teksterne rummer krævende fagbegreber, men forelæsningen vil redegøre for disse og deres anvendelighed til at forstå personligheden hos den unge og voksne. De præ-ødipale tematikker har at gøre med barnets tidlige relation til mor og far, som er kendetegnet ved et udifferentieret liv og en gradvis opbyggelse af egen selvforfølelse, og oplevelsen af stærke følelser såsom destruktiv misundelse (jeg vil ha', og du må ikke få!) mv. De senere ødipale tematikker handler om processerne med at skabe relationer til andre på et mere modent og differentieret grundlag, med forfølelse for sig selv, og med omtanke for andre

samt evnen til modne kærlighedsrelationer. Den unge voksnes tematikker eksemplificeres. Den nye tid kræver håndtering af nye erkendelser, såsom at man ikke er verdens centrum, at man er adskilt fra mor og far og betydningsfulde andre og dog afhængig af dem, at man kan gøre andre ondt (især dem man elsker højest) og mærke stærke (destruktive) følelser og motiver såsom jalousi (ikke længere ren misundelse), ønsker om at konkurrere og at opnå anerkendelse.

Anbefalet læserækkefølge: Hindle & Smith (1999), Miller (1999), Gullestad & Killingmo (2007)

Forelæsningens pensum

- Gullestad, & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (1. udgave), Kapitel 1: Nøglebegreber (pp. 29-66). Akademisk Forlag. **[35 s.]**
- Hindle, D., & Smith, M. V. (Eds.). (1999). *Personality development : A psychoanalytic perspective*. Introduction (pp. 1-12). Taylor & Francis Group. https://kbook-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920786568405762 **[8 s.]**
- Miller, L. (1999). The transition from late adolescence to young adulthood: Oedipal themes. In D. Hindle & S. M. V. Smith (Eds.), *Personality development : A psychoanalytic perspective* (pp. 138-157). Taylor & Francis Group. https://kbook-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920786568405762 **[18 s.]**

Supplerende litteratur

- Igra, L. (1993). *Objektrelationer og psykoterapi*. Introduktion til Melanie Klein. Uddrag: Indledning (13-14), Melanie Klein (33-44), Psykiske strukturer (99-104). Hans Reitzels Forlag.

5. Forelæsning: Humanistiske og eksistentiel-humanistiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

Inden for den amerikanske personlighedspsykologi udgjorde humanistisk psykologi 'the third force in psychology' efter psykoanalysen og behaviorismen, og dermed et nyt paradigme. Forelæsningen fokuserer især på Rogers banebrydende arbejde med at udmejsle ikke alene en ny forståelse af personligheden, men også en metodemæssigt bredere tilgang til udviklingen af viden om mennesket, især via kvalitative metoder såsom interview.

Selvom de eksistentielle rødder stammer fra europæisk og kontinentale traditioner (jf. næste forelæsning), har eksistentielle perspektiver fundet stor interesse hos amerikanske psykologer og forskere, og det har ført til skabelsen af en eksistentiel-humanistisk tradition via eksponenter som Rollo May og Irvin D. Yalom. Yaloms eksistentielle forståelse af mennesket præsenteres og diskuteres.

Outhwaite (1997) berører begreberne scientisme, samt begrebet om de tre erkendelsesinteresser som er udviklet af Habermas.

Anbefalet læserækkefølge: Ewen (2014 – ch. 9), Rogers (1951), Yalom (1980), Outhwaite (1997). Se desuden pensumteksten Sørensen (2009, pp. 226-230) og dennes introduktion til Rogers, May, Yalom.

Forelæsningens pensum

- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. Carl R. Rogers. Self-Ac-

tualization Theory (Chapter 9). (7th ed., pp. 183-199). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [16 s.]

- Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 s.]
- Rogers, C. R. (1951). *Client-centered therapy: Its current practice, implications and theory*. (Chapter 11: A theory of personality and behavior, pp. 481-492, uddrag) London: Constable. [9 s.]
- Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), pp. 3–26 New York: Basic Books [23 s.]

6. Forelæsning: Eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden 2 timer v/ Casper Feilberg

Denne forelæsning præsenterer et eksistentielt og fænomenologisk perspektiv på personligheden, med udgangspunkt i den kontinentale tradition, der trækker på filosofiske arbejder af tænkere som Kierkegaard, Heidegger og Merleau-Ponty. Det sker ved at præsentere primærtekster fra Laings og Kellers forståelse af personligheden som en både personlig eksistens og en kollektiv eksistens, med livsverden som baggrund. Bl.a. autenticitetsbegreb bliver diskuteret, og traditionens perspektiver på personligheden stilles over for andre dominerende forståelser af personligheden.

Anbefalet læserækkefølge: Sørensen (2009), Laing (2001), Keller (2012).

Forelæsningens pensum

- Keller, K. D. (2012). Lad os nu blive personlige! Om personens felt i erfaringen (indledning). In: K. D. Keller (red.), *Den menneskelige eksistens. Introduktion til den eksistentielle fænomenologi*, s. 9-28. Aalborg Universitetsforlag. [18 s.]
- Laing, R. D. (2001). *Det spaltede selv: et eksistentielt studie i tilregnelighed og galsskab*. Kapitel 1: Det eksistentiel-fænomenologiske grundlag for en videnskab om personen (pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag. [11 s.]
- Sørensen, A. D. (2009). Eksistentialisme i psykologi, psykoterapi og psykiatri. In: P. H. Amdisen, J. Holst, J. V. Nielsen (eds.), *At tænke eksistensen. Studier i eksistens-tænkningens historie og betydning* (pp. 217-236). Aarhus Universitetsforlag. [20 s.]

Supplerende litteratur

- Keller, K.D. (2015). Autenticitet. In: A. D. Sørensen og K. D. Keller (Eds.), *Psykoterapi og eksistentiel fænomenologi* (153 – 185). Aalborg Universitetsforlag.
- Feilberg, C. (2019). Eksistentiel fænomenologi – filosofisk grundlag for kvalitativ iagttagelse. I C. Feilberg, & J. Maul (red.), *Kvalitative iagttagelser: at forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag* (s. 35-63). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi.

7. Forelæsning: Behavioristiske aspekter af personligheden 2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning introduceres der til behaviorismen, som i det 20. Århundrede var en væsentlig tradition i psykologien. Behaviorismens betydning for vores forståelse af 'personligheden' introduceres og diskuteres, med fokus på B. F. Skinner.

Forelæsningens pensum

- Nielsen, K. (2007). Behaviorisme og social-kognitiv læringsteori. I B. Karpatschof & B. Katznelson (Red.), *Klassisk og Moderne Psykologisk Teori* (pp. 214-227). København: Hans reitzels forlag. [13 s.]
- Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]

8. Forelæsning: Kognitive aspekter af personlighedspsykologien

4 timer v/ Carsten Rønn

Forelæsningen præsenterer den kognitive tilgang til forståelsen af personligheden, bl.a. McCann og Pearlmans Constructivist Self Development Theory; A.T. Becks kognitive depressionsteori; Kelly's Personal Construct Theory og Seligmans depressionsteori. Begreber om kognitivt skema; selv-skema; learned helplessness; attributionsstil; copingstrategier; automatiske tanker; kognitive fejl mm behandles i sammenhæng med den kognitive tradition og rammesættes i deres psykologihistoriske sammenhæng. Den kognitive tilgang til personlighed er dybt inspireret af udviklingen i 1950'erne og 1960'erne indenfor kognitionspsykologi. Især får et nyt 'forskningsparadigme' indenfor kognitionspsykologi betydning for udviklingen af det kognitive perspektiv indenfor personlighedspsykologi. Forskningsparadigmet 'information processing' understreger betydningen af den måde en person tænker om sig selv og verden på for personens forestillinger og følelser og i sidste instans personens handlinger. Gennem eksempler på kognitive teorier indenfor personlighedspsykologi og relevante eksempler på kognitive teorier indenfor klinisk psykologi forsøges traditionens væsentligste bidrag til personlighedspsykologi eftervist, reflekteret og demonstreret.

Forelæsningens pensum

- McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. "2. Constructivist self development theory", 10-25 [15 s.]
- Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press. [6 s.]
- Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68- 70 [2 s.]
- Beck, A.T. (1976/1991). *Cognitive therapy and the emotional disorders*. London: Penguin Books. "Chapter 1: Common sense and beyond", 6-23; uddrag 10-14 & 19-23 [10 s.]
- Wells, A. & Matthews, G. (2015). *Attention and emotion A clinical perspective*. New York: Psychology Press. "1 Introduction Cognitive theory of emotional disorders", 1-5 [5 s.].
- McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. "Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality", Uddrag 302-305 [4 s.]
- Poulsen, H. (1972). Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for perception og hukommelse. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.]

- Rønn, C. (2011). Almen videnskabsteori for professionsuddannelserne. København: Akademisk Forlag. "Kapitel 2 lagttagelse i kognitionspsykologien", 29-44 **[15 s.]**
- Lazarus, R.S. (1981). The stress and coping paradigm. IN Lazarus, R.S. (1998/2016). *Fifty years of research and theory of R.S. Lazarus. An analysis of historical and perennial issues*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, p. 182- 223. (pensum er et uddrag, side 182-191) **[10 s.]**
- Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). Schema therapy: Conceptual model. IN Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). *Schema therapy a practitioner's guide*. New York and London: The Guilford Press, p 1-62. (Side 6-21 & 32-40) **[23 s.]**
- Carr, A. (2016). Coping strategies. IN Carr, A. (2016). *The handbook of child and adolescent clinical psychology. A contextual approach Third Edition*. London and New York: Routledge & Francis Group, p 41-43. **[2 s.]**

Supplerende litteratur

- Kelly, G.A. (1955/1963). *A theory of personality The psychology of personal constructs*. New York: W.W. Norton & Company, Inc. "Chapter one Constructive Alternativism", 3- 45 **[42 s.]**
- Lazarus, R.S.; Folkman, S. (1987). Transactional theory and research on emotions and coping. IN *European Journal of Personality*, Vol. 1, 141-169 (1987); p. 141-144 **[4 s.]**

9. Forelæsning: Socialkognitive aspekter af personligheden

2 timer v/ Carsten Rønn

I et opgør med, og som en videreudvikling af, den behavioristiske forståelse af personligheden, udvikler Bandura m.fl. den socialkognitive tradition. Denne tradition medfører en ny forståelse af kognitionens betydning for vores adfærd, af indlæring og rollemodellernes betydning. Forelæsningen præsenterer traditionens centrale begreber, antagelser og forskningsresultater, ikke mindst repræsenteret ved Bandura og Rotters arbejde. Kritiske betragtninger og diskussioner præsenteres. Endelig gives eksempler fra aktuel forskning, som anvender socialkognitive forståelser. I forelæsningen relateres til Deci og Ryans 'Self Determination Theory' (SDT) og den amerikanske teoretiker Ken Wilbers integrale teori. Herigennem rammesættes centrale psykologihistoriske, filosofiske og videnskabsteoretiske problemstillinger og refleksioner inden for personlighedspsykologien.

Forelæsningens pensum

- Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 **[10 s.]**
- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*, Albert Bandura. Social- Cognitive Theory (Chapter 16). (7th ed., pp. 341- 348). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates **[7 s.]**
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 **[7 s.]**
- Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through imitation of aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575–582. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_miscellaneous_82864120 **[7 s.]**

- Funder, D.C. The Personality Puzzle Ninth Edition. New York: W.W.Norton & Company, 2024. Part VI: "13 Personality Processes: Learning, Cognition, Motivation, and Emotion" p. 423-432 [9 s.] & "14 The Self: What You Know About You" p. 470-482 [12 s.]
- Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2000). Self-Determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist* Vol. 55, No. 1, 68-78 [10 s.]
- Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2017). *Self-Determination theory. Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. New York, London: The Guilford Press. Uddrag: Chapter 1. Self-determination theory An Introduction and overview, p. 3-17. [14 s.]
- Sonne-Ragans, V. (2019). *Anvendt videnskabsteori*. København: Samfunds-litteratur. Uddrag: s. 28-35; s. 235-239 [11 s.]

Supplerende litteratur

- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual review of psychology*, 52(1), 1-26. [26 s.]
- Bandura, A. (2023). Social cognitive theory: An agentic perspective on human nature. Edited and with a foreword by Daniel Cervone. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., p 27-52: 'Social modeling and psychological processes of observational learning'. [25 s.]
- Wilber, K. (1997). An integral theory of consciousness. *Journal of Consciousness Studies*, 4, no. 1, 1997, pp. 71-92 [21 s.]

10. Forelæsning: Træktilgangen til personlighed

4 timer v/ Anna Pacak

Forelæsningen introducerer træktilgangen til personlighed, som arbejder ud fra, at personlighed kan forstås og beskrives på baggrund af målbare personlighedstræk. Historisk betydningsfulde trækbaserede personlighedsmodeller præsenteres, og den i dag dominerende personlighedsmodel, The Big Five, gennemgås. Derudover præsenterer forelæsningen det, der kendes under betegnelsen "mørke personlighedstræk", og vi ser nærmere på, hvad vi ved om både disse træks og Big Fives sammenhæng med vigtige livsudfald. Forelæsningen omhandler også anvendte metoder inden for træktilgangen og de udfordringer, der knytter sig til dem. Ligeledes præsenteres den kritik af træktilgangen, som rasede i 1970'erne og 1980'erne under navnet *person-situations-debatten*, samt hvordan moderne trækpsykologi forholder sig til den kritik i dag, bl.a. ved at indarbejde kontekstens betydning. Da træktilgangen i form af personlighedstests ofte anvendes i praksis til f.eks. rekruttering af medarbejdere, inddrages og diskuteres dette anvendelsesperspektiv også.

Anbefalet læserækkefølge: Funder (2024), McCrae (2020), McCrae & Costa (2003), Furnham et al. (2013), Lee et al. (2013).

Forelæsningens pensum

- Funder, D. C. (2024). *The Personality Puzzle, 9th ed.* W. W. Norton. Kapitel 4 (pp. 94-127). [34 s.]
- Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. L. (2013). The Dark Triad of Personality: A 10 Year Review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7, 199-216. [18 s.]

- Lee, K., Ashton, M. C., Wiltshire, J., Bourdage, J. S., Visser, B. A., & Gallucci, A. (2013). Sex, Power, and Money: Prediction from the Dark Triad and Honesty–Humility. *European Journal of Personality*, 27(2), 169-184. [16 s.]
- McCrae, R. R. (2020). The Five-Factor Model of Personality: Consensus and Controversy. In P. J. Corr & G. Matthews (Eds.), *The Cambridge Handbook of Personality Psychology* (pp. 129–141). Cambridge University Press. [13 s.]
- McCrae, R. R. & Costa, P. T. (2003) *Personality in Adulthood: A Five-Factor Theory perspective*, 2nd ed. Guilford Press. Kapitel 10 (pp. 184-205). [22 s.]

11. Forelæsning: Anatomiske og fysiologiske aspekter af personligheden

2 timer v/ Anna Pacak-Vedel

Hvad har hjernens strukturer, hormoner og neurotransmittere at gøre med vores personlighed? Det er emnet for denne forelæsning, som giver en introduktion til de anatomiske og fysiologiske aspekter af personligheden. Tanken om, at man ved at undersøge hjernen vil kunne finde nøglen til at forstå menneskets emotioner, adfærd og personlighed er ikke ny, og forelæsningen præsenterer historiske berømte eksempler og cases, samt de metoder, man havde til rådighed, før vores moderne hjernescanningsteknikker blev en mulighed. Forelæsningen præsenterer også basal fysiologi og anatomi, samt de metoder, man i dag bruger inden for forskningen i krydsfeltet mellem anatomi, fysiologi og psykologi. Og vi dykker ned i, hvad denne forskning på nuværende tidspunkt kan (og ikke kan) sige om personlighed og personlighedsforskelle mellem mennesker; primært med udgangspunkt i personlighedstrækkene, The Big Five, men også med inddragelse af andre og mere biologisk orienterede personlighedsmodeller.

Anbefalet læserækkefølge: Funder (2024), Reuter et al. (2022), Zuckerman & Glicksohn (2016), Sapolsky (2023)

Forelæsningens pensum

- Funder, D. C. (2024). *The Personality Puzzle*, 9th ed. W. W. Norton. Kapitel 7 (pp. 206-237). [32 s.]
- Reuter, M., Plieger, T., & Netter, P. (2022). The question why and how people differ in personality cannot be answered satisfactorily while neglecting biological approaches. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 43, 181-186. [6 s.]
- Sapolsky, R. (2023). 2022 ISPNE Bruce McEwen Lifetime Achievement award: Stress, from molecules to societies. *Psychoneuroendocrinology*, 154, Article 106274. [5 s.]
- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52. [5 s.]

12. Forelæsning: Biologiske aspekter af personligheden: evolution og psykologi

2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning gives en introduktion til de biologiske aspekter af personligheden. Fokus er særligt på at gennemgå moderne forståelser af evolution og disses betydning for psykologien, herunder personligheden.

Forelæsningens pensum

- Funder, D. (2024). *The Personality Puzzle (9th edition)*. WW Norton & Company. Kapitel 8, "Evolution and Genetics: The Inheritance of Personality. (pp.238-269) [31 s.]

13. Forelæsning: Den narrative identitet: Det temporale selv

2 timer v/ Majse Lind

Forelæsningen har fokus på den narrative identitet ud fra Dan McAdams teori og forskning. Den narrative identitet udvikles gradvist i ungdommen og defineres som den personlige og dynamiske fortælling om individets fortid, nutid og tænkte fremtid. Den udgør ifølge McAdams et unikt domæne af personligheden særskilt fra træk.

Forelæsningens pensum

- McAdams, D. P. (2013). The psychological self as actor, agent, and author. *Perspectives on psychological science*, 8(3), 272-295. [23 s.]
- Thomsen, D. K. (2009). There is more to life stories than memories. *Memory*, 17(4), 445-457. [12 s.]
- Habermas, T., & Bluck, S. (2000). Getting a life: the emergence of the life story in adolescence. *Psychological bulletin*, 126(5), 748. [21 s.]
- Lind, M., Ture, S., McAdams, D. P., & Cowan, H. R. (2024). Narrative Identity, Traits, and Trajectories of Depression and Well-Being: A 9-Year Longitudinal Study. *Psychological Science*, 35(12), 1325-1339. [14 s.]

14. Forelæsning: Forandring og stabilitet i personligheden med særlig fokus på den narrative identitet

2 timer v/ Majse Lind

Forelæsningen har fokus på forandring og stabilitet ved personligheden med udgangspunkt i Dan McAdams (2013) personlighedsteori. Dunlop (2015) påpeger, at personligheden rummer mere end blot træk, og at særligt de karakteristiske adaptationer og den narrative identitet viser tegn på at være dynamisk og kontekstafhængig. McAdams et al., (2008) undersøgte forandring og stabilitet ved den narrative identitet over tid, men det viser sig ikke at være helt enkelt at fastslå (2019).

Forelæsningens pensum

- McAdams, D. P., Bauer, J. J., Sakaeda, A. R., Anyidoho, N. A., Machado, M. A., Magrino-Failla, K., ... & Pals, J. L. (2006). Continuity and change in the life story: A longitudinal study of autobiographical memories in emerging adulthood. *Journal of personality*, 74(5), 1371-1400. [29 s.]
- McAdams, D. P. (2019). Continuity and growth in the life story—or is it stagnation and flux? *Qualitative Psychology*, 6(2), 206–214. <https://doi.org/10.1037/qup0000151> [8 s.]
- Dunlop, W. L. (2015). Contextualized personality, beyond traits. *European Journal of Personality*, 29(3), 310-325. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_proquest_miscellaneous_1701480059 [15 s.]

• Supplerende litteratur:

- Adler, J. M. (2012). Living into the story: Agency and coherence in a longitudinal study of narrative identity development and mental health over the course of psychotherapy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 102(2), 367–389. <https://doi.org/10.1037/a0025289> [22 s.]

15. Forelæsning: Den kritiske psykologi og dens personlighedsbegreb

2 timer v/ Sebastian Tobias-Renstrøm

Forelæsningen vil introducere kort til den kritiske psykologi som teoretisk tradition ved at fokusere på nogle af dens grundlæggende kritikker af den traditionelle psykologi samt introducere få kernebegreber. Den kritiske psykologi er en marxistisk psykologi, der forsøger at forstå mennesket som et, der forholder sig aktivt handlende til det liv, det må forsøge at få til at hænge sammen i det samfund, det lever i. Forbindelsen mellem samfundets betingelser og den person, der må forsøge at navigere i og omforme disse betingelser er et centralt tema for den kritiske psykologi. Dette er også en af den kritiske psykologis centrale kritikker af den traditionelle psykologis måde at bedrive psykologisk forskning på: I den traditionelle psykologi interesserer man sig ikke nok for, hvordan mennesket er et aktivt handlende subjekt, der kan få rådighed over de betingelser, det er sat under. Vil vi bedrive god psykologi må vi forske med de mennesker, vi interesserer os for, og sammen med dem udvikle forståelser af de problemer, som møder dem i deres dagligdag i vores samfund. Forelæsningen vil derudover udfolde personlighedsbegrebet inden for den kritiske psykologi samt demonstrere, hvordan man med fordel kan forbinde den kritiske psykologi til praksisteorier i en bred forstand. Forslag til læserækkefølge: Jensen, Dreier, Holzkamp.

Forelæsningens pensum

- Jensen, L. M. (2014). Kritisk Psykologi. I Køppe, S. & Dammeyer, J. (Red.), *Personlighedspsykologi – en grundbog om personlighed og subjektivitet* (Kap. 10). København: Hans Reitzel. [20 s.]
- Holzkamp, K. (2013) 1 Basic Concepts of Critical Psychology (Pp 19-27) in Schraube, E. & Osterkamp, U. (Eds) *Psychology from The standpoint of the subject*, Palgrave Macmillan [9 s.]
- Dreier, O. (1999). Personal Trajectories of Participation Across Contexts of Social Practice. *Outlines* 1(1), 5-32. [26 s.]

16. Forelæsning: Tværkulturelle perspektiver på personligheden

2 timer v/ Anna Pacak-Vedel

Forelæsningen præsenterer tværkulturelle perspektiver på personligheden. Teorier afspejler de samfund, de er blevet til i, og personlighedspsykologiske teorier er ingen undtagelse. De personlighedsteorier og personlighedspsykologiske begreber I præsenteres for i faget her, er rundet af en vestlig (europæisk og nordamerikansk) kultur. Imidlertid er opfattelsen af, hvad et "selv" er, hvordan det er konstitueret, hvor stabilt det er, og hvor uafhængigt det er af andre (for blot at nævne nogle få ting) ikke ens på tværs af kulturer og lande. Forelæsningen gennemgår tværkulturelle forskelle og diskuterer implikationerne af dem, bl.a. hvilken betydning de har for gyldigheden af vores vestlige personlighedspsykologi i andre dele af verden.

Anbefalet læserækkefølge: Funder (2024), Kitayama et al. (2010)

Forelæsningens pensum

- Funder, D. C. (2024). *The Personality Puzzle*, 9th ed. W. W. Norton. Kapitel 12 (pp. 374-419). **[46 s.]**
- Kitayama, S., Karasawa, M., Curhan, K. B., Ryff, C. D., & Markus, H. R. (2010). Independence and interdependence predict health and wellbeing: divergent patterns in the United States and Japan. *Frontiers in psychology*, 1, Article 163. **[10 s.]**

17. Forelæsning: Personlighedens betydning for trivsel og funktion i dagliglivet 2 timer v/ Lennart Kiel

Personlighedspsykologiens forskellige teoretiske retninger og perspektiver har alle mere eller mindre eksplicitte og forskellige antagelser om, hvad den normale/sunde/almindelige personlighed "kan". Derfor spørger denne forelæsning, hvad det vil sige at være en "velfungerende" person(lighed). Formålet er at zoome ind på, hvordan personlighed er forbundet med forskellige konsekvenser i dagliglivet. Pensum undersøger primært dette fra et trækpsykologisk perspektiv, mens forelæsningen vil berøre flere af de perspektiver, der har været præsenteret på faget.

Forslag til læserækkefølge: Start med at læse Ro & Clark (2013) og derefter Bleidorn et al. (2020).

Forelæsningens pensum

- Bleidorn, W., Hopwood, C. J., Ackerman, R. A., Witt, E. A., Kandler, C., Riemann, R., Samuel, D. B., & Donnellan, M. B. (2020). The Healthy Personality From a Basic Trait Perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 118(6), 1207–1225. <https://doi.org/10.1037/pspp0000231> **[16 s.]**
- Ro, E., & Clark, L. A. (2013). Interrelations Between Psychosocial Functioning and Adaptive- and Maladaptive-Range Personality Traits. *Journal of Abnormal Psychology* (1965), 122(3), 822–835. <https://doi.org/10.1037/a0033620> **[13 s.]**

18. Forelæsning: Opsummering og afrunding – personlighedspsykologien fra Freud til i dag 2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning vil vi opsummere og afrunde personlighedspsykologi. Forelæsningens formål er at opsummere og tydeliggøre lighederne og forskellene imellem de personlighedspsykologiske perspektiver, I er blevet præsenteret for.

Forelæsningens pensum

- Køppe, S. & Dammeyer, J. (2014). Perspektiver på personlighedspsykologi. I Køppe, S. & Dammeyer, J. (Red.), *Personlighedspsykologi – en grundbog om personlighed og subjektivitet* (Kap. 14). København: Hans Reitzel. **[7 s.]**

Samlet pensumliste

Bøger

Funder, D. C. (2024). *The Personality Puzzle*, 9th ed. W. W. Norton. Kapitel 1, 2, 4, 7, 8, 12, 13 (423-432), 14 (470-482). [205 s.]

Nedenfor dels tekster som den studerende downloader ('klikker sig til') via de markerede 'dybe link' og dels tekster som uploades til Moodle i mappen "Kompendium PDF tekster" (og som er markeret med æ):

Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70
https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_journals_614360531 [2 s.]

Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2007as07ae-Reflections-on-an-Agentic-Theory-of-Human-Behavior> [10 s.]

Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through imitation of aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575–582.
https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_miscellaneous_82864120 [7 s.]

æ Beck, A.T. (1976/1991). *Cognitive therapy and the emotional disorders*. London: Penguin Books. "Chapter 1: Common sense and beyond", 6-23, **pensum er et uddrag**, s. 10-14 & 19-23 [7 s.]

Bleidorn, W., Hopwood, C. J., Ackerman, R. A., Witt, E. A., Kandler, C., Riemann, R., Samuel, D. B., & Donnellan, M. B. (2020). The Healthy Personality From a Basic Trait Perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 118(6), 1207–1225.
<https://doi.org/10.1037/pspp0000231> [16 s.]

æ Carr, A. (2016). Coping strategies. IN Carr, A. (2016). *The handbook of child and adolescent clinical psychology. A contextual approach Third Edition*. London and New York: Routledge & Francis Group, p 41-43. (Side 41-43) [2 s.]

Dreier, O. (1999). Personal Trajectories of Participation Across Contexts of Social Practice. *Outlines* 1(1), 5-32. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_doaj_primary_oai_doaj_org_article_9af693fa40a5409e849f0df41c416c30 [26 s.]

Dunlop, W. L. (2015). Contextualized personality, beyond traits. *European Journal of Personality*, 29(3), 310-325. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_miscellaneous_1701480059 [15 s.]

Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. (7. udg.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. Kapitel 9 (pp.183-199), 16 (pp.341-348). <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?url=https%3A%2F%2Fwww.taylorfrancis.com%2Fbooks%2Fedit%2F10.4324%2F9781315793177%2Fintroduction-theories-personality-robert-ewen> [23 s.]

Freud, S. (1933). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele. s. 50-67 [17 s.]

, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. L. (2013). The Dark Triad of Personality: A 10 Year Review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7, 199-216. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?url=https%3A%2F%2Fdoi.org%2F10.1111%2Fspc3.12018> [18 s.]

α Gammelgaard, J. (2007). Psykoanalyse. I B. Karpatschof & B. Katznelson (Red.), *Klassisk og Moderne Psykologisk Teori* (pp. 118-147). København: Hans Reitzels Forlag. [30 s.]

α Gullestad, & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (1. udgave), Kapitel 1: Nøglebegreber (pp. 29-66). Akademisk Forlag. [35 s.]

Habermas, T., & Bluck, S. (2000). Getting a life: the emergence of the life story in adolescence. *Psychological bulletin*, 126(5), 748. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_proquest_journals_1791725546 [21 s]

Hindle, D., & Smith, M. V. (Eds.). (1999). Personality development : A psychoanalytic perspective. Introduction (pp. 1-12). Taylor & Francis Group. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920786568405762 [8 s.]

α Holzkamp, K. (2013) 1 Basic Concepts of Critical Psychology (Pp 19-27) in Schraube, E. & Osterkamp, U. (Eds) *Psychology from The standpoint of the subject*, Palgrave Macmillan [9 s.]

Kitayama, S., Karasawa, M., Curhan, K. B., Ryff, C. D., & Markus, H. R. (2010). Independence and interdependence predict health and wellbeing: divergent patterns in the United States and Japan. *Frontiers in psychology*, 1, Article 163. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?url=https%3A%2F%2Fpmc.ncbi.nlm.nih.gov%2Farticles%2FPMC3153777%2F> [10 s.]

α Køppe, S. & Dammeyer, J. (2014). Perspektiver på personlighedspsykologi. I Køppe, S. & Dammeyer, J. (Red.), *Personlighedspsykologi – en grundbog om personlighed og subjektivitet* (Kap. 10 & 14). København: Hans Reitzel. [27 s.]

Køppe, S. (1992). Det ubevidstes eksistens. *Psyke & Logos*, 13(1), 184-200. <https://tidskrift.dk/psyke/article/view/134365/179289> [22 s.]

α Laing, R. D. (2001). Det spaltede selv: et eksistentielt studie i tilregnelighed og gal-

skab. Kapitel 1: Det eksistentiel-fænomenologiske grundlag for en videnskab om personen (pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag. [11 s.]

α Laplanche, J. (1970). Liv og død i psykoanalysen (pp. 18-38). Aarhus: Forlaget Klim. [17 s.]

α Lazarus, R.S. (1981). The stress and coping paradigm. IN Lazarus, R.S. (1998/2016). *Fifty years of research and theory of R.S. Lazarus. An analysis of historical and perennial issues*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, p.182-223, pensum er et uddrag, s.182-191. [10 s.]

Lee, K., Ashton, M. C., Wiltshire, J., Bourdage, J. S., Visser, B. A., & Gallucci, A. (2013). Sex, Power, and Money: Prediction from the Dark Triad and Honesty–Humility. *European Journal of Personality*, 27(2), 169-184. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?url=https%3A%2F%2Fjournals.sagepub.com%2Fdoi%2F10.1002%2Fper.1860> [16 s.]

Lind, M., Ture, S., McAdams, D. P., & Cowan, H. R. (2024). Narrative Identity, Traits, and Trajectories of Depression and Well-Being: A 9-Year Longitudinal Study. *Psychological Science*, 35(12), 1325-1339. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_sage_journals_10_1177_09567976241296512 [14 s.]

McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. <https://www.sciencedirect.com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020> [29 s.]

α McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. “Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality”, 302-305 [4 s.]

McAdams, D. P. (2013). The psychological self as actor, agent, and author. *Perspectives on psychological science*, 8(3), 272-295. [23 s.]

McAdams, D. P. (2019). Continuity and growth in the life story—or is it stagnation and flux? *Qualitative Psychology*, 6(2), 206–214. <https://doi.org/10.1037/qup0000151> [8 s.]

McAdams, D. P., Bauer, J. J., Sakaeda, A. R., Anyidoho, N. A., Machado, M. A., Magrino-Failla, K., ... & Pals, J. L. (2006). Continuity and change in the life story: A longitudinal study of autobiographical memories in emerging adulthood. *Journal of personality*, 74(5), 1371-1400. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_webofscience_primary_000240201800005 [29 s.]

α McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. “2. Constructivist self development theory”, 10-25 [15 s.]

McCrae, R. R. (2020). The Five-Factor Model of Personality: Consensus and Controversy. In

P. J. Corr & G. Matthews (Eds.), *The Cambridge Handbook of Personality Psychology* (pp. 129–141). Cambridge University Press. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_webofscience_primary_000240201800005 [13 s.]

α McCrae, R. R. & Costa, P. T. (2003) *Personality in Adulthood: A Five-Factor Theory perspective*, 2nd ed. Guilford Press. Kapitel 10 (pp. 184-205). [22 s.]

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis – Understanding Personality Structure in the Clinical Process*. Chapter 3, 5 & 6, s. 43-68; 100-151. London: The Gulford Press. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_askewsholts_vlebooks_9781609184971 [15 s.]

Miller, L. (1999). The transition from late adolescence to young adulthood: Oedipal themes. In D. Hindle & S. M. Vaciago (Eds.), *Personality development : A psychoanalytic perspective* (pp. 138-157). Taylor & Francis Group. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920786568405762 [18 s.]

Nielsen, K. (2007). Behaviorisme og social-kognitiv læringsteori. I B. Karpatschof & B. Katznelson (Red.), *Klassisk og Moderne Psykologisk Teori* (pp. 214-227). København: Hans reitzels forlag. [13 s.]

α Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 s.]

α Poulsen, H.(1972). Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for perception og hukommelse. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.]

Reuter, M., Plieger, T., & Netter, P. (2022). The question why and how people differ in personality cannot be answered satisfactorily while neglecting biological approaches. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 43, 181-186. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?url=https%3A%2F%2Fwww.sciencedirect.com%2Fscience%2Farticle%2Fabs%2Fpii%2FS2352154621001765> [6 s.]

Ricoeur, P. (2016). The question of proof in Freud's psychoanalytical writings. In: *Hermeutics and the Human Sciences*, s. 209-235. Cambridge University Press. [31 s.]

Ro, E., & Clark, L. A. (2013). Interrelations Between Psychosocial Functioning and Adaptive- and Maladaptive-Range Personality Traits. *Journal of Abnormal Psychology* (1965), 122(3), 822–835. <https://doi.org/10.1037/a0033620> [13 s.]

α Rogers, C. R. (1951)]. *Client-centered therapy: Its current practice, implications and theory*. (Chapter 11: A theory of personality and behavior, pp. 481-492, uddrag) London: Constable. [9 s.]

Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_pubmed_primary_5841368 [7 s.]

α Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2000). Self-Determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist* Vol. 55, No. 1, 68-78 [10 s.]

¤ Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2017). *Self-Determination theory. Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. New York, London: The Guilford Press. Uddrag: Chapter 1. Self-determination theory An Introduction and overview, p. 3-17. **[14 s.]**

¤ Rønn, C. (2011). Almen videnskabsteori for professionsuddannelserne. København: Akademisk Forlag. "Kapitel 2 lagttagelse i kognitionspsykologien", 29-44 **[15 s.]**

Sapolsky, R. (2023). 2022 ISPNE Bruce McEwen Lifetime Achievement award: Stress, from molecules to societies. *Psychoneuroendocrinology*, 154, Article 106274. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?qurl=https%3A%2F%2Fpub-med.ncbi.nlm.nih.gov%2F37163880%2F> **[5 s.]**

¤ Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] **[31 s.]**

¤ Sonne-Ragans, V. (2019). *Anvendt videnskabsteori*. København: Samfundslitteratur [pp. 28-35; pp. 235-239] **[11 s.]**

¤ Sørensen, A. D. (2009). Eksistentialisme i psykologi, psykoterapi og psykiatri. In: P. H. Amdisen, J. Holst, J. V. Nielsen (eds.), *At tænke eksistensen. Studier i eksistens-tænkningens historie og betydning* (pp. 217-236). Aarhus Universitetsforlag. **[20 s.]**

Thomsen, D. K. (2009). There is more to life stories than memories. *Memory*, 17(4), 445-457. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_webofscience_primary_000265368100008 **[12 s.]**

¤ Wells, A. & Matthews, G. (2015). *Attention and emotion A clinical perspective*. New York: Psychology Press. "1 Introduction Cognitive theory of emotional disorders", 1-5 **[5 s.]**

¤ Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), pp. 3–26 New York: Basic Books **[23 s.]**

¤ Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press. **[6 s.]**

¤ Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). Schema therapy: Conceptual model. IN Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). *Schema therapy a practitioner's guide*. New York and London: The Guilford Press, p 1-62. (Side 6-21 & 32-40) **[23 s.]**

Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?qurl=https%3A%2F%2Fwww.sciencedirect.com%2Fscience%2Farticle%2Fabs%2Fpii%2FS0191886916302562> **[5 s.]**

I alt 1022 sider.

Problembaseret læring

Modultitel dansk: Problembaseret læring

Modultitel engelsk: Problem Based Learning

ECTS: 5

Placering

1. Semester (Bacheloruddannelse i Psykologi)

Modulansvarlig

Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Undervisere

Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Seminarholdere og projektvejledere

Seminarhold 1: Johan Trettvik, trettvik@ikp.aau.dk

Seminarhold 2: Lea Thomsen Ringskou leatr@ikp.aau.dk

Seminarhold 3: Casper Feilberg feilberg@ikp.aau.dk

Seminarhold 4: Carsten Erik Rønn sorbus@ikp.aau.dk

Seminarhold 5: Carsten Erik Rønn sorbus@ikp.aau.dk

Seminarhold 6: NN

Seminarhold 7: NN

Type og sprog

Kursusmodul og projektmodul.

Dansk.

Mål

Modulet omfatter en introduktion til problembaseret læring og projektarbejde, herunder problemformulering, akademisk skriftlig fremstilling, strukturering af akademiske undersøgelsesprocesser, vejledning og gruppearbejde.

Læringsmål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå grundlæggende viden om:

- teoretiske perspektiver på problembaseret læring som pædagogisk praksis
- metodologiske refleksioner forbundet med en videnskabelig undersøgelse af en problemstilling teoretisk og empirisk, fx i form af undersøgelsesdesign
- sammenhængen mellem valget af fænomen/problemstilling, forskningsspørgsmål, erkendelsesinteresse, forskningsformål (beskrive, forstå, forklare, forudsige osv.), metode og evt. forskningsparadigme, samt disse valgs betydning for undersøgelsens resultater
- samarbejds-mæssige og processuelle muligheder og problemstillinger ved projekt- og gruppearbejdet med medstuderende og vejleder
- planlægning af projektforsløb, akademisk skrivning og formalia

- forventninger til rollen som universitetsstuderende på et PBL-universitet, til projektgruppen samt til vejledersamarbejdet

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at identificere og formulere en relevant problemstilling inden for det samfunds- og humanvidenskabelige område
- at beskrive og begrunde teori- samt metodevalg med henblik på den valgte problemstilling
- at indsamle og anvende relevant viden eller empiri i forhold til undersøgelsen af den valgte problemstilling
- viden om og færdigheder i at bruge digitale værktøjer til at samarbejde og kommunikere ved projektarbejde
- at formulere og reflektere over problemstillinger og muligheder ved problembaserede læringsforløb individuelt og i gruppesammenhæng, bl.a. i form af projektprocesbeskrivelse
- at formidle og udvise et bredt kendskab til problembaseret læring som pædagogisk tilgang, (sam-)arbejdsform og videnskabelig erkendelsesproces til fagfæller og ikke-specialister

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at indgå i fagligt samarbejde om undersøgelsen af komplekse problemstillinger ved hjælp af den problemorienterede og projektorganiserede tilgang på en selvstændig, professionel og selvrefleksiv måde
- at tilrettelægge og gennemføre et problembaseret projektforsløb i studie- og arbejds-sammenhænge på en metodologisk reflekteret måde
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglige udvikling som lærende på et PBL-universitet.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

I PBL-modulet arbejder studerende sammen i projektgrupper omkring udarbejdelsen af både projektrapporten, Refleksionsopgaven (bilag) og Procesbeskrivelsen (bilag). Alle tre elementer er forudsætninger for deltagelse i den mundtlige gruppeeksamen, som udgør modulets mundtlige eksamen i lyset af det skriftlige arbejde. Det er ved den mundtlige gruppeeksamen at valg og begrundelser i projektforsløbet og i projektrapporten forsvares og uddybes.

Projektarbejdet er en projektgruppes selvvalgte undersøgelse af en relevant og interessant problemstilling via psykologisk teori og kvalitativ empiri. Projektets temaramme er "Social- og/eller personlighedspsykologiske fænomener, beskrevet kvalitativt via narrativt, medie/TV eller autoetnografisk materiale", og den valgte problemstilling undersøges endvidere i forlængelse af socialpsykologisk teori og/eller personlighedspsykologisk teori – semestrets to andre kursusmoduler. PBL-modulet træner herved den studerende i at arbejde problemorienteret, dvs. udvælge, redegøre og anvende teorier og metoder i forhold til at undersøge en

aktuel problemstilling.

Refleksionsopgaven er en stille opgave, som projektgruppen skal besvare via en fælles besvarelse. Opgaveformuleringens spørgsmål leder til et arbejde med pensum, som skal støtte og klæde gruppen på til det forestående projektarbejde, samt til at kende og diskutere centrale begreber og dilemmaer omkring PBL og det gruppeorganiserede projektarbejde. Besvarelsen lægges som bilag ved projektrapporten.

Procesbeskrivelsen udgør en skriftlig og teoretisk understøttet beskrivelse og undersøgelse af samarbejdet og erkendelsesprocessens udvikling under projektforsløbet. Samarbejde og håndtering af konfliktsituationer og blikket for de processuelle aspekter af gruppearbejdet udgør væsentlige færdigheder hos den professionelle psykolog.

PBL-modulets projekt og opgave udgør de første skriftlige aktiviteter, som studerende møder på studiet. Vejlederen støtter processen, men det er gruppens ansvar at arbejde med stoffet og nå de indlagte deadlines. PBL-modulets undervisning og hands-on aktiviteter er organiseret således, at det sikrer en introduktion til de forståelser og den videnskabelige indstilling, som de to andre kurser forudsætter ved deres eksamen.

PBL-modulet giver den studerende viden om, færdigheder i og kompetencer til at arbejde problemorienteret, gruppeorganiseret, med forståelse for akademisk formalia. Omdrejningspunktet er imidlertid kompetencerne til at identificere en relevant problemstilling, at undersøge den og afrapportere undersøgelsen og dens resultater, dvs. at redegøre for den anvendte teori og metode, at analysere og fortolke empirien via teori, og at diskutere den anvendte teori, empiri og metode samt undersøgelsens resultater på en selvstændig og selvkritisk måde.

En væsentlig del af kurset er gruppearbejde, hvor man deltager aktivt og bidrager til det fælles projektarbejde på campus mv. Forelæsninger og seminarer understøtter projektarbejdet og dermed tilegnelsen af kursets viden, færdigheder og kompetencer. Det indbefatter ikke mindst et selvstændigt arbejde med kursets pensum som giver den fornødne viden. Da semesterstarten ofte er hektisk, kan pensummet til de første forelæsninger med fordel læses i så god tid som muligt, evt. inden semesterstart. Anskaf derfor de to pensumbøger i god tid. Kompendietekster kan findes i PBL modulets kursusrum på Moodle som PDF-filer eller som links.

Ud over pensum opfordres studerende til at læse:

- Studiehåndbogen (denne forventes læst inden kursets start, særligt afsnit 2 vedr. formalia, downloades på www.psykologi.aau.dk).

Omfang og forventet arbejdsindsats

7 forelæsninger, 4 projekt-seminargange (4 x 2 timer ved projektvejleder), 1 x 3 timer ved underviser.

Projektvejledning, gruppevis.

Selvstændigt projekt- og gruppearbejde på campus mv.

Skriftlige produkter: Udarbejdelse af projektrapport, Refleksionsopgave og Procesbeskrivelse.

Eksamen

Mundtlig projektgruppeeksamen med intern censur.

Der må ikke anvendes generativ AI (fx ChatGPT) i forbindelse med eksamen

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
7 forelæsninger samt plenumseminar (i alt 18 timer)	18
Seminar A v/underviser (1x3 timer, to hold)	3
4 seminargange ved projektvejleder (4 x 2 timer)	8
Projektvejledning (6-mands projektgruppe)	10,5
Læsning og projektarbejde	93,5
Gruppeeksamen	2

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 7 forelæsningsgange

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminar timer: 11, deraf 8 timer ved projektvejleder samt 3 timer ved underviser

Antal projektvejleder-seminarhold: 7 (ca. 25 studerende pr hold)

Antal underviser-plenumseminarhold (seminar A): 2

(et hold udgøres af ca. halvdelen af årgangen, idet Seminar A1 udgøres af seminarhold 1-4 og Seminar A2 udgøres af seminarhold 5-7)

Deltagere

Studerende på 1. semester (bachelor i psykologi)

Deltagerforudsætninger

Bachelorstuderende ved psykologistudiet

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	4 x 45 min.	Forelæsning: Introduktion til modulet. Metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse af en problemstilling del 1.	Casper Feilberg
Seminar A	3 x 45 min. 3 x 45 min. (i forlængelse af hinanden)	<i>Dannelsesworkshop</i> om værdier og processer forbundet med at danne sig som studerende og kommende psykolog.	Casper Feilberg
2. Forelæsning	4 x 45 min.	Forelæsning: Metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse af en problemstilling. Projekt-psykologi del 1.	Casper Feilberg
Projektvejleder-seminar 1	2 x 45 min.	Seminar: Projektarbejdet starter op: på seminaret diskuteres forskningsdesign og elementer i forberedelsen af en empirisk undersøgelse: hvad (teori) og hvorfor (formål), før hvordan (empiri-indhentningsmetoder, empirisk materiale osv.). Refleksioner omkring gruppeprocessen og det at være studerende.	Projektvejlederen

3. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Teorier om Problembaseret læring og problemorienteret projektarbejde (Aalborg modellen): aktuel forskning og diskussioner om refleksionsopgaven.	Casper Feilberg
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Projektpsychologi del 2, samt indføring i American Psychological Association's (APA) formalia for akademisk skrivning og kilde-håndtering, referenceliste mv.. Om plagiat. Øvelse udleveres.	Casper Feilberg
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Etik, indhentning af kvalitativt materiale fra medier/film, narrativer og autoetnografier.	Casper Feilberg
Projektvejleder-seminar 2	2 x 45 min.	Seminar: Summøvelse: aktuelle problemstillinger omkring gruppens projektarbejde? Feedback på gruppens udkast til Refleksionsopgaven.	Projektvejlederen
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Projekt-psykologi del 2 (samarbejde, kommunikation, konflikthåndtering). Om Procesbeskrivelsen.	Casper Feilberg
7. Forelæsning	2 x 45 min.	Om teori og fortolkning af empiri. Akademisk formidling. Om eksamen.	Casper Feilberg
Projektvejleder-seminar 3	2 x 45 min.	Seminar: Diskussion af tekstudkast af PBL gruppens projekt: refleksioner omkring teori, empiri og analyse.	Projektvejlederen
Projektvejleder-seminar 4	2 x 45 min.	Seminar: Diskussion af tekstudkast af PBL gruppens projekt: refleksioner omkring teori, empiri og analyse. Spørgsmål vedr. eksamen.	Projektvejlederen

Eksamen

Mundtlig prøve pba. projekt i Problembaseret læring, bedømt bestået/ikke bestået. Prøven har form af en samtale mellem den studerende, eksaminator og censor på baggrund af semestrets projektrapport. Projektet omhandler en selvvalgt og vejledergodkendt problemstilling inden for semestrets temaramme, med en Procesbeskrivelse og en Refleksionsopgave vedlagt som bilag.

Omfang: Projektrapporten skal være på mindst 4 normalsider og højst 5 normalsider pr. studerende. Ved en 5-personers gruppe giver det en projektrapport på mellem 20-25 normalsider. Bilag i form af Procesbeskrivelsen og Refleksionsopgaven tæller ikke med i forhold til disse max side-angivelser.

I projektarbejdet og projektrapporten anvendes en række kilder fra PBL modulet og andre kurser, og disse opføres i rapportens Referenceliste. Fra denne liste udvælges enkelte kilder i samarbejde med vejleder (i alt 50 sider), som kopieres over på en særskilt Pensumliste. Disse 50 sider udgør selvvalgt, vejledergodkendt projektlitteratur i forbindelse med projektet. Dette er for at øve, at studerende på senere projektforsøg skal opstille en Pensumliste, ud over Referencelisten.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- Projektrapporten.
- De studerende noter.

Grundlaget for vurderingen af den enkelte studerendes præstation (bestået/ ikke bestået) ved den mundtlige gruppeeksamen, og kommer bl.a. til udtryk ved:

- Skriftligt grundlag:
 - Den skriftlige projektrapport omkring en selvvalgt problemstilling (fælles)
 - Bilag: Refleksionsopgaven, som anvender dele af PBL modulets pensum (fælles)
 - Bilag: Procesbeskrivelsen, omhandler gruppeprocessen (fælles)
- Mundtligt grundlag, ved gruppeeksamen:
 - Individuelt 5 min. eksamensoplæg (individuelt)
 - Den enkeltes bidrag til den fælles mundtlige diskussion under eksamen (individuelt)

Afleveringsform og – tidspunkt: Projektet inkl. bilag afleveres i Digital Eksamen. Se de altid gældende regler i dokumenterne "Vigtige datoer" og "Formalia vedr. Prøver".

Eksamensplan: Der gives besked via Moodle.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til modulet. Metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse del 1.

4 timer v/ Casper Feilberg

Forelæsningen rummer to elementer:

1) Introduktion til PBL-modulet, dvs. undervisningsformerne: forelæsningsne, seminarerne, projektførløbet og projektvejledningen, og de tre skriftlige produkter: projektrapporten, Refleksionsopgaven samt Procesbeskrivelsen. Processen udgør et lige så vigtigt element som produktet ved PBL-modulet.

2) Præsentation af de metodologiske overvejelser som bidrager til, at en empirisk, kvalitativ undersøgelse kan kaldes videnskabelig og solid (Bauer et al.), samt spørgsmålet om at forstå videnskabelighed inden for psykologi, med vægt på Habermas teori om de tre erkendelsesinteresser (Feilberg 2014a).

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge)

- Læs hele modul-beskrivelsen for PBL-modulet i semesterplanen. Det kan spare dig og din projektgruppe for meget frustration.
- Feilberg, C. (2014a). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*. Kapitel: Habermas: kritisk teoretisk analyse af videnskabelighed (pp. 130-160). Academic Books. Publiceret på <https://vbn.aau.dk/da/publications/dannelsen-af-en-psykologisk-og-videnskabelig-habitus-hos-psykolog> [31 s.]
[Hvordan kan man forstå videnskabelighed inden for psykologien? Brinkmann, Køppe og Habermas' bud diskuteres. Habermas begreb om tre erkendelsesinteresser uddybes. En erkendelsesinteresse er en kombination af et forskningsformål og bestemte metoder, som forskeren arbejder ud fra, når han skaber viden via empirisk forskning. Habermas skelner mellem en teknisk, en praktisk og en frigørende erkendelsesinteresse, og de kendetegner en hhv. naturvidenskabelig, humanvidenskabelig og samfundsvidenskabelig måde at undersøge et fænomen på. Hver har de forskellige forskningsformål, metodiske principper og videns-bidrag.]

- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 1: Hvad er Problembaseret læring? kapitel 2: Om problemer og problemformuleringer. Om projektets rammer og indre struktur (hovedafsnit), samt ikke mindst problemformuleringens funktion].
- Bauer, M. W., Gaskell, G. & Allum, N. C. (2000). Quality, Quantity and Knowledge Interests: Avoiding Confusions. In Martin W. Bauer, & G. Gaskell (Eds.), *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. (pp. 4-17). London, England: SAGE Publications Ltd. <https://qoo.gl/oWUkJ8> [14 s.]
[Forfatterne fremhæver en række metodologiske dimensioner, som forskeren må reflektere over som led i den videnskabelige undersøgelse. Forskningsdesign, empiriske metode og analysemetode og endelig erkendelsesinteresse. Forfatterne diskuterer også forskellene mellem kvalitative og kvantitative undersøgelser mht. undersøgelsesdesign, data-typer mv., og de reflekterer generelt over det at skabe forskning via empiriske undersøgelser; kan fortolkning undgås ved fx statistiske analyser, og hvordan forholder man sig kritisk som forsker?]

Seminar A: Dannelsesworkshop

Hold 1-4: A1: 3 timer: Hold 5-7: A2: 3 timer (i forlængelse af hinanden) v/ Casper Feilberg

Hvad er målet med et universitetsstudie i psykologi? Hvad skal man egentlig have med sig efter en psykologiuddannelse? Hvilke idealer for det at praktisere som psykolog vil du stræbe efter? Det kræver både dannelse og uddannelse, samt dialog med andre at lære sit eget ståsted, værdier og idealer bedre at kende.

Frivillig workshop: På baggrund af oplæg om dannelsesprocesser og to udleverede dannelsesfortællinger om to psykologistuderendes rejse og udfordringer på psykologistudiet, skal de studerende i mindre grupper udveksle om: professionsfaglige idealer som psykolog, akademiske værdier og egne fremtidsdrømme. Denne dialog er en måde at understøtte arbejdet med at bygge bro mellem det nye akademiske liv som studerende og det fremtidige professionsarbejde som psykolog.

Dannelsesworkshoppens læsemateriale

- Feilberg, C., Bo, I. G., & Romani, A. Q. (2022). *Projektarbejdets dannelsespotentialer*. Aalborg Universitetsforlag.
[Læs Dannelsesfortællingen om psykologistuderende Anna (pp. 214-219). [6 s.]
- Feilberg, C. (unpub.). Dannelsesfortællingen om psykologistuderende Sanne. Udviklet på baggrund af ph.d. afhandlingen *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende* (2014). Udleveres til studerende via Moodle i forbindelse med Dannelsesworkshop for 1. semester, psykologi, Aalborg Universitet. [4 s.]

2. Forelæsning: Præsentation af metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse del 2. Projekt-psykologi del 1.

4 timer v/ Casper Feilberg

Fortsættelse af:

2) Præsentation af de metodologiske overvejelser som bidrager til, at en empirisk, kvalitativ undersøgelse kan kaldes videnskabelig og solid.

Forelæsning 1+2 introducerer til teori om forskningsdesign metodologiske begreber fra hermeneutisk fænomenologi (Gadamer).

Forskningsdesign (Blaikie, 2009): En undersøgelse kan opdeles i en forberedelsesfase, en aktiv empiriindhentningsfase og en afrapporteringsfase. I skal kende alle aspekter ved faserne på forhånd, for at kunne handle og begrunde jeres valg hensigtsmæssig, under jeres undersøgelse og projektforsløb. Endelig beskrives forskningsdesignets struktur og funktion, nemlig at sikre indhentningen af relevant empirisk materiale i lyset af undersøgelsens problemformulering/forskningssspørgsmål, således at undersøgelsens problemformulering kan besvares (se Blaikie, 2009).

Hermeneutisk fænomenologi (Gadamer, jf. Højberg, 2013). Fokus er på Gadamer og de begreber som kan bidrage til metodologisk refleksion hos den kvalitative undersøger (Højberg: hermeneutiske forskningsprincipper), dvs. begreberne forståelse som ontologiske vilkår, forforståelse og fordom, hermeneutisk cirkel, den fælles tredje sag, horisontsammensmeltning, og beskrivelse og fortolkning.

Kort om forventningsafstemning og gruppearbejde.

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge)

- Blaikie, N. (2009). *Designing Social Research. The logic of anticipation*. [Introduction + Kap. 1, pp. 1-11, 12-26, 32-34]. Polity [27 s.]
[Denne tekst beskriver grundlæggende begreber, som er hjælpsomme når man skal planlægge og gennemføre en empirisk undersøgelse af en problemstilling via kvalitativ empiri på et videnskabeligt grundlag, således som I skal gøre i jeres undersøgelse. Man skelner mellem forberedelsesfase, aktiv empiriindhentningsfasen og afrapporteringsfasen. Se bare bort fra afsnittet om Research Proposals i kapitel 1 (pp. 27-32).]
- Højberg, H. (2013). Hermeneutik: Forståelse og fortolkning i samfundsvidenskaberne. I L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg (Red.), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne: på tværs af fagkulturer og paradigmer* (3. udg., pp. 289–324). Frederiksberg: Samfundslitteratur. [33 s.]
[Hermeneutik findes i en epistemologisk tradition (Weber) og en ontologisk og fænomenologisk tradition (Gadamer, Ricoeur). I undervisningen vil der være fokus på sidstnævnte hermeneutiske fænomenologi (Gadamer) mht. at forstå træk ved humanvidenskabelig forskning og undersøgelse. Den hermeneutiske fænomenologi og begrebet om hermeneutisk cirkel, forståelsesproces, forforståelse, og horisontsammensmeltning udgør centrale metodologiske begreber].
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 4: Forventningsafstemning].

3. Forelæsning: Indføring i problembaseret læring og problemorienteret projektarbejde - aktuel forskning og diskussioner.

2 timer v/ Casper Feilberg

Hvad kan man forstå ved problembaseret læring? Der er i forskningslitteraturen stor uenighed om, hvad man skal forstå ved begrebet problembaseret læring, stillet over for Aalborg Universitets (og RUCs) tradition med problemorienteret projektarbejde. Fænomenets historie undersøges, og de forskellige teoretiske udlægninger af problembaseret læring skitseres. I

tråd med ånden i problembaseret læring afsluttes forelæsningsen med en skitsering af Refleksionsopgaven – de studerendes mulighed for at diskutere og tage personligt stilling til problembaseret læring i lyset af pensums forskellige teoretiske perspektiver (gruppeopgave).

Forelæsningsens pensum (pædagogisk rækkefølge)

- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 1. Disse afsnit introducerer til problembaseret læring som princip, som konkret praksis, og endelig som en måde at understøtte studerendes tilegnelse af relevante arbejdsmarkedskompetencer]
- Kolmos, A., & de Graaff, E. (2014). Problem-Based and Project-Based Learning in Engineering Education: Merging Models. In A. Johri, & B. M. Olds (Eds.), *Cambridge Handbook of Engineering Education Research* (pp. 141-161). Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org.zorac.aub.aau.dk/core/books/cambridge-handbook-of-engineering-education-research/problem-based-and-project-based-learning-in-engineering-education/9C55E87D3A8C5B145BB696EC12A9CDBE> [20 s.]
[Problembaseret læring forstået ud fra et ingeniøruddannelses-perspektiv. Men er denne udlægning helt dækkende for et psykologistudie?]
- Andersen, A. S. & Kjeldsen, T. H. (2015). Theoretical Foundations of PPL at Roskilde University. In: A. S. Andersen & S. B. Heilesen (eds.) *The Roskilde Model: Problem-Oriented Learning and Project Work*, pp. 3-16. Springer. <https://goo.gl/LTniiZ> [14 s.]
[Forfatterne leverer en kritik af PBL (Kolmos/AAU) og argumenterer for at forstå projektarbejdet som rummende særlige frigørende og kritiske muligheder, til fremme af de studerendes kritiske selvstændighed. Kapitlet er skrevet af forskere fra Roskilde Universitet og omhandler projektarbejdsform på RUC].
- Feilberg, C. (2022a). Problemorienteret projektarbejde og politisk dannelse. I *Projektarbejdets dannelsepotentiale* (s. 25-56). Aalborg Universitetsforlag. Studier i problembaseret læring ved videregående uddannelser [29 s.]
- Feilberg, C. (2022b). Problemorienteret projektarbejde, PBL og Aalborg-modellen. I *Projektarbejdets dannelsepotentiale* (s. 59-96). Aalborg Universitetsforlag. Studier i problembaseret læring ved videregående uddannelser [39 s.]
- Servant-Miklos, V. (2020). Problem-oriented Project Work and Problem-based Learning: "Mind the Gap!" *The Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 14(1). https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_eric_primary_EJ1257971 [14 s.]
[I denne artikel argumenterer Servant-Miklos for at betegnelsen Problembaseret læring oprindeligt angik en praksis-og case baseret læringsform, som intet havde at gøre med det problemorienterede projektarbejde, som opstod på Aalborg Universitet og Roskilde Universitet. Forskellen på PBL og problemorienteret projektarbejde beskrives bl.a. ved at sidstnævnte gør plads til at de studerende udøver fagkritik]

Supplerende litteratur

- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Indledning + Kapitel 8: PBL i arbejdslivet]

4. Forelæsning: Projekt-psykologi del 2, Formalia for akademisk skrivning (APA) 2 timer v/ Casper Feilberg

Projekt-psykologi del 2: Hvad kræver det at få en gruppe forskellige mennesker til at arbejde sammen? Hvordan håndteres de vanskelige processer, der kan opstå i en projektgruppe? Casebeskrivelsen om Agnete (Feilberg, 2014b) giver indblik i oplevelser forbundet med at skrive projekt i grupper på psykologistudiet. Disse oplevelser dækker undren, uoverskuelige udfordringer, gruppedynamikker og konflikter. Den bedste hjælp til at tænke om, forstå og handle i forhold til disse tematikker er god teori og begreber. Der er intet så praktisk som en god teori (Lewin). Feilberg (2017) præsenterer derfor en teoretisk model over de dimensioner der påvirker gruppesamarbejdet: de personlige (fx eksistens i spil), de gruppedynamiske processer i gruppen (til dels ubevidste), samt gruppe-vejleder konstellationen.

Formalia: At skrive akademisk er mere end en samling teknikker, det er et håndværk og sågar 'a way of life'. Men i denne lektion sættes fokus på de forventede akademiske færdigheder og formalia ved akademisk skrivning (APA, løbende kildeangivelse, referenceliste, kilde-typer), projektstruktur, argumentation, samt information om plagiat.

Forelæsningen omtaler meget kort Digitale referencesystemer, Dokumentdeling og samarbejde (Google doc/MS Office 365), litteratursøgning (Primo, databaser samt Google Scholar). Forelæsningen giver ikke en brugergennemgang af redskaberne, men henviser til praktiske vejledninger (selvstudie).

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge)

- Feilberg, C. (2014b). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, Kapitel: Casestudie af Agnete og hendes projekt- og gruppearbejde på psykologistudiet, pp. 471-483. Academic Books. Publiceret på <https://vbn.aau.dk/da/publications/dannelsen-af-en-psykologisk-og-videnskabelig-habitus-hos-psykolog> [8 s.]
[Casen om Agnete beskriver de udfordringer som projektgruppen kan møde og skal løse sammen. Casen om Andrea beskriver hvordan projektarbejdet kan udfordre den studerende personligt].
- Feilberg, C. (2017). Skjulte Kræfter og Processer i Vejledningsrummet: Dannelsesperspektiver på Projektarbejde og Projektvejlederrollen ved Universiteterne. *Psyke & Logos*, 38(2), 134-158 [22 s.]
[Fokuser på afsnit "2. Teoretiske perspektiver på vejlederens [og den studerendes] undrende indstilling", samt afsnit "4. Skitsering af potentielle kræfter og processer i spil i vejledningsrummet". Artiklen beskriver hvordan vejlederen kan støtte de studerende i deres arbejdsproces; den kan samtidig læses af studerende i forhold til at lære processerne at kende (individuel, gruppe-niveau samt vejleder-gruppe konstellationen). Hvilke ubevidste grundantagelser bidrager du til i din projektgruppe?]
- Studiehåndbogen for psykologistudiet (2021): se afsnit 1 (om forelæsning, seminarer, vejledning mv.) samt LÆS afsnit 2 (formalia). Download den på studiets hjemmeside: https://prod-aaudxp-cms-001-app.azurewebsites.net/media/cqehru2l/1116015_studiehaandbog-psykologi-21-10-2021.pdf

Supplerende litteratur

- Heilesen, S., & Davidsen, S. (2016). Projektarbejde og akademisk IT-skoling. *Tidskriftet Læring Og Medier (LOM)*, 9(15). https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_doaj_primary_oai_doaj_org_article_b686aa91ea4e4570aad41440c10e4dde [25 s.]
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2.

udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 6: projektarbejde og IT værktøjer]

5. Forelæsning: Etik, indhentning af kvalitativt materiale fra medier/film, narrativer og autoetnografier 2 timer v/ Casper Feilberg

Denne forelæsning vil fokusere på etik, samt tre forskellige metoder til at indhente empirisk materiale: autoetnografi, mediemateriale og narrativer.

Anbefalet læserækkefølge: Rau & Coetzee (2022), Baarts (2020), Mikos (2014), Brinkmann (2012), Edwards (2021).

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge)

- Brinkmann, S. (2012). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. kap. 3: Ethiske aspekter ved arbejdet med hverdagslivsmateriale (pp. 80-94). Viborg: Hans Reitzels Forlag [14 s.]
[Om almene etiske overvejelser ved kvalitativ forskning. Bemærk de etiske tommelfingerregler]
- Rau, A., & Coetzee, J. (2022). Designing for narratives and stories. In: U. Flick (Ed.), *The SAGE handbook of qualitative research design*. (pp. 700-715). SAGE Publications Ltd,
https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_sage_knowledge-books_10_4135_9781529770278_n43 [15 s.]
[Narrativer og historier findes i mange former i skønlitteraturen, kronikker, avisartikler samt historiske casebeskrivelser fra den psykologiske litteratur. Kapitlet beskriver hvordan disse kilders narrativer kan indgå som empirisk materiale i en kvalitativ undersøgelse].
- Mikos, L. (2014). Analysis of Film. In U. Flick (Ed.), *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis*, (pp. 409-423). London: Sage, https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_gale_vrl_7086100043 [14 s.]
[Dette kapitel diskuterer, hvordan man kan anvende Mediemateriale, film samt dokumentarer som kvalitativt materiale i en empirisk undersøgelse.]
- Baarts, C. (2020). Autoetnografi (kap. 8). I S Brinkmann & L Tanggaard (red.), *Kvalitative Metoder. En grundbog*. (s. 203-215). København, Hans Reitzel. [12 s.]
[Om forskellige opfattelser af autoetnografi, som projektgruppen kan inspireres af til at udvikle empiri om deres problemstilling ud fra egne erfaringer.]
- Edwards, J. (2021). Ethical Autoethnography: Is it Possible? *International Journal of Qualitative Methods*, 20. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_journals_2613286518 [5 s.]
[Kort artikel om etiske refleksioner ved specifikt udfærdigelse af autoetnografier. Vær dog opmærksom på at autoetnografier fra 1. semester ikke må publiceres/benyttes ud over projektforsløbet, og at stærk anonymisering anbefales. Eksaminator/censor skal ikke kunne identificere personen bag en autoetnografi]

6. Forelæsning: Projekt-psykologi del 2 fortsat (samarbejde, kommunikation, konflikthåndtering). Om Procesbeskrivelsen 2 timer v/ Casper Feilberg

Psykologisk viden om gruppedynamikker, roller, gruppetyper, konflikthåndtering, feedback, samt vigtigheden af forventningsafstemning og løbende 'vejmeldinger' diskuteres. Om Procesbeskrivelsen og dens funktion.

Anbefalet læserækkefølge: Dickson (2002), Visholm (2018), Holgaard et al kap 5.

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge)

- Visholm, S. (2018). Studiegrupper – et psykodynamisk perspektiv. I: K. Mellon, & L. Tanggaard (red.), *Den gode studiegruppe* (s. 41-54). Dafolo Forlag. [11 s.]
[Visholms begreber om gruppeprocesser gør den enkelte deltager i gruppen i stand til at opdage og forstå de konstruktive og især de destruktive processer, der kan udspille sig i en projektgruppe, samt hvad man kan stille op hermed].
- Dickson, A. (2002). *Og jeg mener hva' jeg si'r. (Kap. 1: Hvor og hvornår skal du være assertiv?)*, pp. 11-18. København: Hans Reitzels Forlag. [7 s.]
[Fokuser på de fire typer adfærd og reaktioner, som er måder man kan reagere på i en vanskelig situation]
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 5 dækker viden om forventningsafstemning, samarbejdsudfordringer og deres håndtering].

7. Forelæsning: Om teori og fortolkning af empiri. Akademisk formidling. Om eksamen.

2 timer v/ Casper Feilberg

Forelæsningen diskuterer forskellige opfattelser af teori, data og empiri; forskellige tilgange til analyse af empirisk materiale; akademisk formidling via projektrapport (struktur, afsnit mv.). Endelig informeres om eksamen.

Forelæsningens pensum

- Kvale, S., (1997). Interview. "Hermeneutisk fortolkning" (pp. 56-61). Hans Reitzels Forlag. [5 s.]
[Kvale beskriver hermeneutisk fortolkning af empirisk materiale, her med udgangspunkt i interview materiale].
- Køppe, S. (2008). EN MODERAT EKLEKTICISME. *Psyke & Logos*, 29(1), 21, 15-35.
<https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/8426> [20 s.]
[Teksten diskuterer teoriens funktion ved empiriske undersøgelser. Moderat eklekticisme beskrives som en reflekteret brug af forskellige emne-teorier (teori-niveau 2) i samme undersøgelse, for at udvikle ny viden om problemstillingen.]

Samlet pensumliste for PBL-modulet:

Grundbøger som studerende selv skal skaffe (tekster over 50 sider må ikke kopieres jf. Copydan regler):

Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
(Kapitel 1, 2, 4, 5.) [i alt 82 s.]

Feilberg, C., Bo, I. G., & Romani, A. Q. (2022). *Projektarbejdets dannelsespotentiale*. Aalborg Universitetsforlag.
Kapitel 1 og 2 samt dannelsesfortælling er pensum, dvs.:

- Feilberg, C. (2022a). *Projektarbejdets dannelsespotentiale*, Problemorienteret projektarbejde og politisk dannelse (kapitel 1) (s. 25-56). Aalborg Universitetsforlag. Studier i problembaseret læring ved videregående uddannelser [29 s.]
- Feilberg, C. (2022b). *Projektarbejdets dannelsespotentiale*, Problemorienteret projektarbejde, PBL og Aalborg-modellen (kapitel 2) (s. 59-96). Aalborg Universitetsforlag. Studier i problembaseret læring ved videregående uddannelser [39 s.]
- Dannelsesfortælling om Anna (Feilberg et al., 2022, pp. 214-219). [6 s.]

(Anbefaling: skaf og læs bøgerne i god tid før studiestart, fx hos FACTUM Books som del af bopakken)

Kompendietekster (disse tekster kan downloades via link eller som PDF-fil fra mappe i PBL modulets kursusrum på Moodle)

- Andersen, A. S. & Kjeldsen, T. H. (2015). Theoretical Foundations of PPL at Roskilde University. In: A. S. Andersen & S. B. Heilesen (eds.) *The Roskilde Model: Problem-Oriented Learning and Project Work*, pp. 3-16. Springer. <https://goo.gl/LTnIlZ> [14 s.]
- Baarts, C. (2020). Autoetnografi (kap. 8). I: S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative Metoder. En grundbog*. (s. 203-215). 3. udgave. København, Hans Reitzel. [12 s.]
- Bauer, M. W., Gaskell, G. & Allum, N. C. (2000). Quality, Quantity and Knowledge Interests: Avoiding Confusions. In Martin W. Bauer, & G. Gaskell (Eds.), *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. (pp. 4-17). London, England: SAGE Publications Ltd. <https://goo.gl/oWUUhJ8> [14 s.]
- Blaikie, N. (2009). *Designing Social Research. The logic of anticipation*. [Introduction + Kap. 1, pp. 1-11, 12-26, 32-34]. Polity [27 s.]
- Brinkmann, S. (2012). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. kap. 3: Etiske aspekter ved arbejdet med hverdagslivsmateriale (pp. 80-94). Viborg: Hans Reitzels Forlag [14 s.]
- Dickson, A. (2002). *Og jeg mener hva' jeg si'r. (Kap. 1: Hvor og hvornår skal du være assertiv?)*, pp. 11-18. København: Hans Reitzels Forlag. [7 s.]
- Edwards, J. (2021). Ethical Autoethnography: Is it Possible? *International Journal of Qualitative Methods*, 20. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_proquest_journals_2613286518 [5 s.]
- Feilberg, C. (2014a). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*. Kapitel: Habermas: kritisk teoretisk analyse af videnskabelighed (pp. 130-160). Academic Books. Publiceret på <https://vbn.aau.dk/da/publications/dannelsen-af-en-psykologisk-og-videnskabelig-habitus-hos-psykolog> [31 s.]
- Feilberg, C. (2014b). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, Kapitel: Casestudie af Agnete og hendes projekt- og gruppearbejde på psykologistudiet, pp. 471-483. Academic Books. Publiceret på <https://vbn.aau.dk/da/publications/dannelsen-af-en-psykologisk-og-videnskabelig-habitus-hos-psykolog> [8 s.]
- Feilberg, C. (2017). Skjulte Kræfter og Processer i Vejledningsrummet: Dannelsesperspektiver på Projektarbejde og Projektvejlederrollen ved Universiteterne. *Psyke & Logos*, 38(2), 134-158 <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/104013/152957> [22 s.]
- Kolmos, A., & de Graaff, E. (2014). Problem-Based and Project-Based Learning in Engineering Education: Merging Models. In A. Johri, & B. M. Olds (Eds.), *Cambridge Handbook of Engineering Education Research* (pp. 141-161). Cambridge University Press. <https://www-cambridge-org.zorac.aub.aau.dk/core/books/cambridge-handbook-of-engineering-education-research/problem-based-and-project-based-learning-in-engineering-education/9C55E87D3A8C5B145BB696EC12A9CDBE> [20 s.]

- Højberg, H. (2013). Hermeneutik: Forståelse og fortolkning i samfundsvidenskaberne. I L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg (Red.), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne: på tværs af fagkulturer og paradigmer* (3. udg., s. 289–324). Frederiksberg: Samfundslitteratur. **[32 s.]**
- Kvale, S., (1997). *Interview*. "Hermeneutisk fortolkning" (pp. 56-61). Hans Reitzels Forlag. **[5 s.]**
- Køppe, S. (2008). En Moderat Eklekticisme. *Psyke & Logos*, 29(1), 21, 15-35. <https://tidskrift.dk/psyke/article/view/8426> **[20 s.]**
- Mikos, L. (2014). Analysis of Film. In U. Flick (Ed.), *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis*, (pp. 409-423). London: Sage, https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_gale_vrl_7086100043 **[14 s.]**
- Rau, A., & Coetzee, J. (2022). Designing for narratives and stories. In: U. Flick (Ed.), *The SAGE handbook of qualitative research design*. (pp. 700-715). SAGE Publications Ltd, https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_sage_knowledge-books_10_4135_9781529770278_n43 **[15 s.]**
- Servant-Miklos, V. (2020). Problem-oriented Project Work and Problem-based Learning: "Mind the Gap!" *The Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 14(1). https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_eric_primary_EJ1257971 **[14 s.]**
- Visholm, S. (2018). Studiegrupper – et psykodynamisk perspektiv. I: K. Mellon, & L. Tanggaard (red.), *Den gode studiegruppe* (s. 41-54). Dafolo Forlag. **[11 s.]**
- I alt 450 sider**